

Xulq — har kim o'z qiyofasini ko'rsatadigan ko'zgudir.

logann GYOTE

Ma'rifat

МАЪРИФАТ * ХАЛҚ ЗИЁЛИЛАРИ ГАЗЕТАСИ * مەرىفەت

1931 йилдан чиқа бошлаган 2002 йил 20 ноябрь, чоршанба Баҳоси сотувда эркин нархда № 92 (7495)

Arnasoy tumanidagi "Bo'ston" fermer xo'jaligi (raisi Otabek G'oyiboyev) 2 gektar bog'da yetishtirgan meva-chevalarini shu hududdagi maktab va bog'cha bolalariga bepul tarqatmoqda.

ТУШУНЧАЛАРГА ОЙДИНЛИК КИРИТГАН МУЛОҚОТ

Юрт истиқболи, халқимиз келажаги том маънода оладиган бўлса, бугун таълим тизимида олиб борилаётган ислохотларнинг нечоғлик амалга оширилганлигига бевосита боғлиқ. Зеро, фарзандларимиз нигоҳида келажакнинг акси бор. Шу боис ёшлар таълим-тарбияси, уларнинг бугунги ўй-фикрлари, ютуқлари муаммолари, умуман, эртанги тақдир ҳеч кимни бефарқ қолдирмайди. Мазкур соҳанинг бугунги кунда оммавий ахборот воситаларининг етакчи мавзусига айланадиган сабаби ҳам эҳтимол шундадир.

Matbuot anjumani

Дарҳақиқат, ҳар бир ота-она фарзанди камоли учун яшайди. Унинг эришган муваффақиятларидан қувонса, муаммоларини ўз вақтида ва тўғри ҳал этишга интилади. Кунги кеча Ўзбекистон Миллий матбуот марказида республика Халқ таълими вазирлиги раҳбарлари билан юртимиз ҳамда хоржий оммавий ахборот воситалари вакиллари ўртасида ўтказилган матбуот анжумани худди ана шу эътибордаги тизим истиқболли, бу йилда олиб борилаётган ислохотлар, унинг натижалари ва ўз ўрнида ечимини қутаётган муаммолар, уларни бартараф этиш чора-тадбирлари хусусида бўлди.

Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазири Рисбой Жўраев ўз нутқида юртимиз ўз мустақиллигини қўлга киритган дастлабки онлардан бошлаб ўтган 11 йил мобайнида халқ таълими тизимида кечаётган ислохотлар жараёни, эришилаётган ютуқлар билан бир қаторда соҳани ривожлантириш йўлида учраётган муаммоларга алоҳида тўхталиб ўтди.

Аслида мактабимиз тарих, ҳуқуқ, физика, математика, кимио, биология fanlariга ixtisoslashgan. Shu sababli boshlang'ich sinflarda ixtisoslashgan fanlarni o'rganishga qiziqtirish va ushbu fanlarga poydevor qo'yish maqsadida har bir darsni zamon talablariga mos ravishda, noan'anaviy usul, yangi pedagogik texno-logiyalarni joriy qilish holda o'tishga harakat qilayapman. Jumladan, boshlang'ich sinflarda «dars-munozara», «dars-sahna», kabi usullarni qo'llaganimda dars samaradorligi ta'minlanish qatorida o'quvchilarning faolligi va fikrlash qobiliyatini oshib borishiga guvoh bo'layotirman.

Tajriba, sinov, natija

Albatta, mening tajribamdagi har qanday usulni xilmaxlilik bir maqsadga o'quvchining darsni yaxshi o'zlashtirishiga qaratilgandir. Shu bois men mashg'ulotlarni qiziqarli qilib olib borish uchun, albatta, dasturni qiziqarli mavzular bilan tuzishga, undan keyin mavzuning bolalar e'tiborini jalb etadigan g'irralarni topishga, darsni o'tishda turli tarqatma, ko'rsatmalari materiallardan, mantiqiy o'yinlardan, texnika vositalaridan samarali foydalanayapman.

ТАЛАБАЛИК — БЕБАХО ДАВР

Бугунги кунда мамлакатимизнинг 60 дан зиёд олий ўқув юртиларида 300 мингдан ортиқ талаба ўз қизиқиши ва интилишларига мос тарзда турли хил касб йўналишлари бўйича тахсил олмоқда. Уларни келажакда Ватанимиз раванки ва фаровонлигига муносиб ҳисса қўша оладиган мутахассис бўлиб етишишлари учун ҳукуматимиз раҳбарияти томонидан кўпгина гамурликлар кўрсатилаётганлигини бугун барчамиз кўриб, гувоҳи бўлиб турибмиз. Чунки, бир қанча олий ўқув юртиларининг иқтисодий талабалари хорихда тахсил олмоқдалар ва айни пайтда уларнинг бир неча юз нафари ўқини тамомлаб, мамлакатимиз иқтисодиётининг турли соҳаларида самарали фаолият кўрсатмоқдалар.

Tadbir

Ўқувчи талабалар чет элнинг нуфузли ва етакчи олий ўқув юртиларида ўз малакаларини ошириш, мақсадида турли конференция, семинар ва тренингларда иштирок этмоқдалар. Шунингдек, бир қанча талабалар ҳар йили Республика Президенти стипендияси, ҳамда кўпгина бошқа номдаги стипендияларнинг соғирдорларига айланмоқда. Ана шу стипендиялар орасида Таълим ва фан ходимлари касба уюшмаси Марказий кўмитаси томонидан таъсис этилган стипендиянинг ҳам аҳамияти беқисс. Мазкур стипендия диёримиз толибларини иқтисодий-ижтимоий қўллаб-қувватлаш мақсадида таъсис этилган эди.

Мухаммадҷон ИСРОИЛОВ

DARSLARIM - ASARLARIM

maqsadi o'g'il-qizlarning har bir darsni, tushunchalarni chuqur o'zlashtirishlariga hamda erkin, mantiqiy fikrlashlariga qaratilgandir

Bizga ma'lumki, dars bir nechta bosqichlardan iborat. Har bir bosqichda o'qitishning yangi usullarini qo'llash kundalik odatimga aylanayotir, desam mubolag'a qilmagan bo'laman. Masalan, ana tili, o'qish darslarida tez aytishlar, topishmoqlar, rebuslar, anogrammalar, metogrammalardan foydalanish esa o'g'il-qizlarning ijodkorlik qobiliyatlarini o'stirish bilan bir qatorda umumiy o'rta ta'limning davlat ta'lim standartida ko'rsatilgan: — harflarni to'g'ri talaffuz etish;

— so'zlarni to'g'ri o'qish; — ilmiy atama va ramzlarni to'g'ri talaffuz etish; — og'zaki nutqning to'g'ri, ravon, aniq, tushunarli va ta'sirchan bo'lishi; — imlo xatolariga yo'l qo'ymaslik; — lug'atlarining to'g'ri va aniq berilishi kabi majburiy-minimal talablarni bajarishga imkon yaratiladi. Metogramma va rebuslar «Narsa va shaxs nomini bildirgan so'zlar» mavzusini o'tishda yaxshi samara beradi. Bu o'yinlardan foydalanil-ganda

UCHRASHUV

Toshkentda "Markaziy Osiyo hamkorligi" tashkilotiga a'zo mamlakatlar parlamentlari vakillarining birinchi uchrashuvi o'tkazildi. Anjumanda Qozog'iston, Qirg'iziston, Tojikiston, O'zbekiston oliy qonunchilik hokimiyati organlari rahbarlari, mazkur mamlakatlar parlamentlari qo'mitalari va apparatlari vakillari ishtirok etdi. Uchrashuvda parlamentlararo hamkorlik instituti — MOHga a'zo mamlakatlar parlamentlari vakillari Ken-gashini tuzish to'g'risida kelishib olindi.

ZABT ETIPLAËTGAN KASB CHUQKILARI

Аввал хабар берганимиздек, ўтган ҳафтада пойтахтдаги Тошкент қурилиш ва коммунал хўжалиги касб-хўнара коллежиде мамлакатимиз ўрта махсус, касб-хўнара таълими тизими ўқувчиларининг "Энг иқтидорли мутахассис" республика кўрик-танлови бўлиб ўтди.

республика "Камолот" ЁИХ каби ҳомий ташкилотлар билан ҳамкорликда ўтказган ушбу кўрик-танлов Миллий дастурининг иккинчи сифат босқичи талабаларини бажариш борасидаги саъй-ҳаракатлардан бири бўлди. Икки кун давомида мамлакатимиз ўМКХТ муассасалари энг иқтидорли ўқувчилари sanoat va transport, enqil sanoat, aloqa, madaniyat va san'at каби тўртта йўналиш бўйича ташкил этилган шўьбаларда ўз иқтидорларини намойиш этишди.

Ko'rik-tanlov

ШАМОЛ ЭЛЕКТРОСТАНЦИЯСИМИ ЁКИ ФИЛДИРАКСИ АВТОМОБИЛЬ?

Саноат ва транспорт соҳаларида оид йигирматача ижодий ишни "Тошкент трактор заводи" давлат ҳиссасдорлик жамияти конструкторлик бюроси, ТДТУ ҳамда ТИҚХ-МИИ, "Узавтосаноат" давлат уюшмаси, "Оқ йул транс" жамияти, Тошкент автомобиль йуллари коллежи мутахассис олимларидан таркиб топган ҳай'ат аъзолари син-

циклар урганиб чиқишди. Ёш иштироқчиларнинг озгача баёни, саволларга жавоблари, ижодий ишларининг янгилиги, техник самардорлиги ва бошқа қатор мезонлар орқали уларнинг билимлари 100 баллик тизимда баҳоланди. Шу уринда таъкидлаш жоизки, мазкур шўьба ҳай'атига тақдим этилган ишларнинг аксарияти техника, хусусан қишлоқ хўжалиги маҳинасозлиги соҳаси билан бевосита боғлиқ бўлганлиги учун қўнчиликда зур қизиқиш уйғотди. Масалан, Қақайди алоқа ва транспорт коллежи талабаси Ф.Абдуллаевнинг "Қўшмича қисми транспорт светофори", Марҳамат қишлоқ ва сув хўжалиги коллежидан Ш.Йулдошевнинг "Андижон туманидаги "Оби-ҳаёт" насос станциясининг кургазмалли макети", Термиз озиқ-овқат ва саноат коллежидан Ш.Аннаевнинг "Бунжерни вертикаль шнек ёрдамда сочилувчан маҳсулотлар билан қўллаш", Фарғона саноат коллежидан Е.Соқовнинг "Самолётлар макетини ясаш" каби қатор ижодий ишлари бунга мисол бўла олади. Айниқса, Самарқанд механика-иқтисодий коллежи талабалари Ҳамид Атаев ва Феруз Усмоновлар илмий раҳбарлари Ф.Темиргалев бошчилигида яратган "Трактор электр жиҳозлари асосида шамол электростанцияси" тажрибавий

(Давоми 3-бетда)

AJOYIB TIZIM MUALLIFI - TALABA

Internet tarmog'idan avtomatik tarzda axborot to'plash uchun mo'ljallangan «E-Collector» dasturiy majmuni qo'llanishi moliyaviy va mehnat xarajatlarni bir necha barobar kamaytiradi.

Bu tizimning o'ziga xosligi shundaki, u Toshkent Davlat texnika universitetining 3-kurs talabasi Odil Nikadamboyev rahbarligidagi Toshkent oliy o'quv yurtlari talabalari guruhi tomonidan yaratilgan.

Обуна — 2003

Юртимиз ҳаётида, хусусан, таълим тизимида кечаётган янгиликларни ва ривожланиш жараёнлари билан ҳамнафас бўлман десангиз, Сизнинг доимий ҳаммаслагингиз

"Ma'rifat"

газетасига обуна бўлинг: Нашр кўрсаткичи яқка обуначилар учун — 149 ташкилотлар учун — 150

Обуна — 2003

Миллий истиқлол мафқурасининг асосий қиларида
дан бири миллатлараро тотувлик, деб белгилашнинг
ҳам бу йўлда бизнинг ёз истиқболнинг, ёз йўлимиз
борлигини тасдиқлайди.

Бу инсон таракқийнинг, Ўзбекистонда истиқло
мат қилаётган барча халқларнинг ҳаётини манфаат
ларини, уларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини амалга
ташвиқ этиш мафқурасидир.

Milliy istiqlol g'oyasi

Мамлакатимизда яшаётган, меҳнат қилаётган
миллати, дини, тилидан қатъий назар ҳар бир фу
қарони Ўзбекистон тараққиёти учун масъулият сез
ишга яшашига қоралаш, уларни яратувчилик ишлари
га даъват қилиш, шу муқаддас Ватан учун фидойи
ликни ҳаммамизнинг ҳаёт мезонимизга айлантириш
— миллий истиқлол мафқурасининг "Миллатлараро
тотувлик" ғоясида ифодаланган. Ана шу ғояни қар
дошларимиз орасида тарғиб-ташвиқ қилиш — Буюк
келякнинг маърифий шартларидан биридир.
Шу боис Республика Байналмилал маданият мар
кази, Республика Маънавият ва маърифат Кенгаши,
Инсон ҳуқуқлари бўйича Миллий марказ, Фан ва те
хнологиялар кўмағида "Миллий ғоя — бизнинг ғоя"
доимий ҳаракатдаги семинарлар ўтказилмоқда. Маз
кур мақола ана шу семинарларда давлат ва жамоат
арбоблари, олимлар, жамоат ташкилотлари, маъна
вият ва маърифат ходимлари, турли миллат, дин
ларга мансуб ватандошларимизнинг ҳолис фикрла
ри, чиқишлари асосида тайёрланди. Уларда миллий
истиқлол ғоясининг умуммиллий мазмун-моҳиятига
бағишланган ҳаётини фактлар, турли миллатга ман
суб ватандошларимизнинг мустақилликни мустаҳкам
лаш, мамлакатимиздаги барқарорлик, тинчлик, ўза
ро биродарлик муҳитини кўз қорачиқдек асраш,
миллатлараро дўстлик ва ҳамжиҳатликнинг Ватан ра
вонаси, юрт тинчлиги, халқ фаровонлиги йўлида иж
тимоий ҳамкорликни янада такомиллаштиришдаги
аҳамияти тўғрисидаги самимий дил изҳорлари бор.

туркманлар, қозоқлар, араб
лар, хитойлар, хиндлар,
форслар ва бошқа халқлар
бирга яшаганлар. Ҳозир Бухоро
да 19 миллат вакиллари
биргаликда тинч ва осойишта
яшаб келмоқдалар.
Сўнги ўн йилликда вилоят
да миллатларнинг сиёсий,
иқтисодий, маданий ва маъна
вий интеграцияси жараёни
кузатишмоқда. Бу даврда Бухоро
да 9 та "Соғласие и милосердие"
-рус, "Светлица
Польска"-поляк, "Виденген
бурд"-олмон, "Шалом"
-яхудий, "Достлык"-татар,
"Офтоби Сугдиёна"-форс ва
турк, туркман, бошқирд, ко
рейс, арман миллий маданий
марказлари ташкил этилди.
Барча миллий марказларда
ўзларининг доимий тадбир
режалари мавжуд бўлиб,
улар асосида учрашувлар,
театрлаштирилган сахналар,
турли радио эшиттириш ва теле
курсатувлар, матбуот чиқиш
лари ҳамда илмий-маданий
конференциялар, йиғилишлар
ўтказилади. Миллий мадания
т марказларининг Мувофиқ
лаштирувчи Кенгаши тўзил
ган.
Вилоятда Миллий маданий
Марказлар фаолиятида улар
нинг она юрти билан ало
қалар ҳам муҳим аҳамият касб
этмоқда. Жумладан, "Шолом"
яхудий маркази АҚШ даги
"Джонит" миллий маркази,
"Соғласие и милосердие"
маркази Омск шаҳар маркази,
"Виденгенбург" маркази
Бонндага Лешим гуруҳи билан
алоқалар уратган. Улар
нафақат вилоятдаги миллий
марказ муаммолари, балки

боллари, АҚШнинг яхуди кон
грессменлари Бухорога кел
ганларида маҳаллий яхуди
лар дини, маданияти, урф
одатлари қандай сақланаётган
ти тўғрисида қизиқдилар.
Улар бу ердаги "Шолом" мил
лий-маданий маркази фаоли
яти билан танишиб, биз бил
дан суҳбатлашганларидан сўнг
Ўзбекистонда, шу жумладан
Бухорода барча миллатлар
нинг эркин ривожланиши
учун ҳамма шарт-шароитлар
мавжудлигига қайта-қайта
ишонч ҳосил қилдилар.
Ҳақат утган йилнинг ўзид
агина буюқроқ яхудилардан
уч киши - 36-мактаб дирек
тори Роман Тумаев, вилоят
болалар юқумли касалликлар
шифохонасининг бўлим муди
ри Раҳимин Якубовга
"Дустлик" ордени, вилоят эн
докринология диспансери
бўлим мудири Алексей Кай
лаковга "Ўзбекистонда хизмат
кўрсатган соғлиқни сақлаш
ходими" фахрий унвони бе
ғимонлиги улар меҳнатининг
муносиб қадрланаётганидан
далолатдир.
Жиззах - кўпмиллатли ва
этнолик воҳа. Қарийб 1 мил
лионли аҳолининг 61 ми
нгдан зиёдрогини қозоқ
лар, 29 миңдан зиёдрини то
жиклар, 22 миң нафарини
рус миллатига мансуб киши
лар ташкил қилади. Шаҳар
ва қишлоқларимизда украин,
арман, озарбайжон, татар,
корейс ва бошқа миллат ваки
ллари ҳам ўзбеклар билан
ёна-ён меҳнат қилиб, муста
қилликни мустаҳкамлашга ў
хиссаларини қўшиб келиш
моқда. Шу ўринда миллий

дўстларим ёрдамида ўз исте
ғодимни намойиш эта олдим.
Мен "Ўзбекистонда хизмат
кўрсатган артист" унвонига
сазовор бўлдим.
1998 йилнинг сентябрь ойи
эса биз, уйғур ижодкорлари
хаётида ўчмас из қолдирди.
Вилоят ҳокими ташаббуси ва
саяхат-харакатлари билан Жиз
зах жамоатчилиги менинг 60
ёшим ва истеъдодли санъат
кор ўшларнинг сеvimли усто
зи Раъно Қодиржонованинг
50 ёшли юбилейимизни ни
шонлашди. Қадрдон театри
дизжамоасининг дил сулар
ини эшитиб, ҳар иккала миз
тўқинлиниб ўтирдик. Ижодий
фаолиятимиздан намуналар
намойиш этишганида Ўзбеки
стон диверди мазмунли умр
кечирётганимизни, сермах
сул ижод қилганимизни ҳис
қилиб, тинч, осойишта мамла
катда дўстлар даврасида, ки
шилар меҳнати, ижоди улғу
ланадиган, келажоги буюк
бўлган Ўзбекистонда ашаёт
ганимиздан гурурланиб, Ол
лоғга шукроналар айтдик.
Олег КИМ, Жиззах вилоят
корейс миллий-маданий мар
кази раҳбари:
— "Ўзбек корейслари" ёки
"Ўзбекистонда корейслар"
деган ибора муомалага кир
гани анча вақт бўлди.
Ҳўш, ўзларининг этник, та
рихий ватанларидан олис
катда жойлашган Ўзбекистон
лик, меҳнатда, ижодда ёна-ён.
Ҳаммамиз Ўзбекистонни Ва
таннимиз, деб биламиз. Бу юр
тдан ҳамма ҳардор эканлиги
ни ҳис этишимиз. Негаки, шу
юрт бизга нон, туз берапти,
тинчлигимиз осойишталиги

чи яшанбаси кон металлур
гия сановат ходимлари кун
деб белгилашни ана бир га
м-хўрлик ифодасидир.
Мен мамлакатимизда қарор
топган улғу дўстлик оиласида
бахтини топган миллионлаб
кишиларнинг бириман. Оддий
касбим орқасидан юксак ша
рафга, халқ меҳр-муҳаббатига
сазовор бўлдим. Бундан
қорай бехт бўрми? Бунинг
учун тақдиримдан миннатдор
ман. Мени улғайтирган шу
азиз тупроқ, шу муқаддас Ва
танга ҳамма тазвим қиламан.
Люция ТАМАК, Навоий
вилоят татар ва бошқирд
лар миллий-маданий мар
кази раҳбари ўринбосари:
— Бошқа халқлар сингари
татар ва бошқирдлар ҳам
қадрланиб келинган анъана
ларимиздан шўролар даврида
чекнишига мажбур бўлгандик.
Лекин, қалбларимизни мил
лат туйғуси бир лаҳза ҳам тарк
этмас эди. Узоқ йиллар
рўшнолик кутдик ва ниҳоят
Ўзбекистон мустақилликка
эришгач, кўчаларимизда бай
рам бошланди. Ўзбекистон
даги барча миллат ва элат ва
киларининг тенглар кичра
тенг бўлиб, эркин ҳаёт ке
чиришлари учун имконият
яратилганидан халқларимиз
нинг боши кўкка етди.
Татар ва бошқирдлар юр
тимиздаги бошқа миллат ва
киллари билан оға-инимдек,
меҳнатда, ижодда ёна-ён.
Ҳаммамиз Ўзбекистонни Ва
таннимиз, деб биламиз. Бу юр
тдан ҳамма ҳардор эканлиги
ни ҳис этишимиз. Негаки, шу
юрт бизга нон, туз берапти,
тинчлигимиз осойишталиги

тортмоқда? Нима учун миллий
истиқлол ғояси билан улар
шахсий манфаатларини бо
ғламоқдалар?
Биринчидан, уларни мил
лий истиқлол мафқурасининг
инсонпарварлиги ўзига жалб
этмоқда. Бу — инсон тараққи
ётини, Ўзбекистонда истиқ
ломат қилаётган барча халқлар
нинг ҳаётини манфаатларини,
уларнинг ҳуқуқ ва эркинлик
ларини амалга тадбиқ этиш
мафқурасидир.
Иккинчидан, уларни мил
лий истиқлол мафқурасининг
яратувчанликка интилган ма
қсадлари ўзига жалб этмоқда.
Эро, бунёдкорлик халқлар
турмуш шароитини яхши
лашнинг муҳим омилдир.
Учинчидан, уларни мил
лий истиқлол мафқурасининг
юқори интеллектуал даража
си ўзига жалб этмоқда. Ёш
авлодни интеллектуал сало
ҳиятли инсон қилиб
шақллантирмоқда. Сир эмас,
кўплаб руслар Ўзбекистондан
болалари ва набираларининг
келажоғидан хавотирланиб
кўчиб кетган эдилар. Энди эса
улардан кўпчилиги ўз хатола
рини англаб этмоқдалар.
Тўртинчидан, уларни
миллий истиқлол мафқураси
нинг соғлом, тоза ахлоқий та
моийллари ўзига тортмоқда.
Эро, ҳеч бир миллат Ватан,
эзгулик, эътиқод, адолат син
гари ғоялар ўз ифодасини
топган мафқурага қарши чи
кмайди.
Шунинг учун ҳам миллий
ғоя ва миллий мафқура — биз

Инсоният - миллатлардан,
элатлардан, турли динларга,
турли ирқларга мансуб муай
ян кишилардан иборат. Де
мак, ҳар бир инсон умумба
шарий мансубликка дахлдорлик
баробарида айни вақтда ўз
халқи, ўз Ватанининг фар
занди ҳамдир. Ҳар бир киши
да ўз халқининг тили, руҳияти,
анъаналари, қадриятлари
барқ уриб туради. Дунёнинг
қарийб барча мамлакатлари
кўп миллатли. Демак, мамла
катларнинг ақсарияти бир
миллат номи билан аталса-да,
шу мамлакат кўпмиллатли фу
қаросининг ягона Ватани
бўлиб келмоқда. Ўзбекистон
ҳам ана шундай бой, турфа ма
даниятлар гуллаб яшаётган
мамлакатлардан бири эканли
ги одамга ифтихор бахш эта
ди.

умумхалқ аҳамиятига эга
бўлган ижтимоий-иқтисодий,
ҳамда маданий муаммоларни
ҳам ҳал этишда муҳим роль
ўйнамоқда.
Қардошлигимизга кўз те
гмасин, дейди Бухоро вилоят
и тожиқ Миллий-маданий
маркази раиси Исо РАҲА
БОВ:
— Яратганинг ўзи ўзбек
билан тожиқнинг лойини бир
жойда қорган... "Ўзбек бил
ан тожиқ икки тилда гапира
диган бир халқ" — Юртбоши
сини Исрол Каримов айтган
бу сўзлар нақадар ҳаётини эк
анлига 1998 йилнинг ёзида
бўлган воқеалар далил. Уш
анда мамлакатимизда ўтказил
ган Тожиқистон Республикаси
кулларининг иштирокчилари
вилоятимизда бўлганларида
яна бир бор ишонч ҳосил қил
ганмиз. Уларни вилоятимиз
ахли очик чехра ва катта ме
ҳмоннаволик билан қутиб
олди, учрашувлар улкан қар
дошлик байрамга айлиниб
кетди.

Шундан сўнг бу ерларга ко
рейсларнинг оммавий кўчиб
келиши бошланган. Ҳозирги
вақтда Жиззах вилоятида беш
миңдан зиёдрок корейс мил
латига мансуб одамлар яша
моқда.
Отам ўз вақтида машҳур
раис Ҳамроқул ота Носиров
билан ишлашган, ўзбек тили
ни ўз она тилидек яхши би
лади. Ўзбек миллий удумла
рини ҳурмат қилади. Шунинг
учун бўлса керак-ки, кўни
қўшиллар, маҳалладошлар
"Антон бобо"ни ҳам беҳад ҳур
мат қилишадди.
Тазира СИНГАТУЛЛИ
НА, Қарман тумани, фа
хрий ўқитувчи:
— Мен татар миллатининг
вакилим. Қозон шаҳрида
таваллуд топиб, Ўзбекистон
тупроғида воёга етдим. Ўттиз
йилдан ортик ўқитувчилик
қилдим, ёш авлодга ўзбек
тили ва адабиётидан сабоқ
бердим. Ҳозир нафақадаман.
Турмуш ўртоғим Рафқат
Файзуллин билан биргалик
да ўғил, бир қизни тарбияла
воғга етказдик. Уларнинг бар
часи ҳаётда ўзларининг муно
сиб ўринларини топишди.
Тўнғач ўғлим Илғиз олий ма
ълумотли, ҳокимият тизимида
ишлайди. Исрол қишлоқ
хўжалигини механизациялаш
бошқармасида таъминотчи,
Илёс тадбиркор, қизим Нурия
фармацевтика институтини
туғатиб, дорихонада меҳнат
қилмоқда. Фарзандлар, нева
рлар бир ерга ҳам бўлишса,
уйим нурга тўлиб, яна ҳам
чаргон бўлиб кетади. Мен —
бахтиёрман.

мизни таъминлашти, бу юрт
фарзандларининг улғайти
раятини, қўнтаяпти.
Журсунот КЕНЖАЕВ,
Сирдарё вилояти электр
тармоқлари қорхонаси таъ
минот бўлими ходими:
— Мен қозоқ миллатига
мансубман. Мен ўз тақдирим
ни ҳаётимни шу юрттаси,
Ўзбекларимиз тасавури эта ол
майман. Ўзбеклар қон-қарин
дошим, бу ерда яшовчи бо
шқа миллат кишилари биро
даримдир. Ёшим 61 да, 37
йилдан бери Ўзбекистонда
яшайман, шунча йилдан
бери бир жойда — вилоят
электр тармоқлари қорхона
сида ишлайман. Кўп йиллар
қорхонанинг таъминот бўли
мининг бошқардим. Нафақага
чиқсам ҳам шу бўлимда иш
лаб қолдим.
Оилам ҳам байналмилал.
Турмуш ўртоғим Зинаида би
лан 35 йилдан буюн бахтли
турмуш кечириб келаялдим.
Бир қорхонада меҳнат қила
миз. 6 қиз 1 ўғлим бор. Ба
риси ўқимлиши, ораларида
муҳандис, шифокордан тортиб
компьютер бўйича мутахассис
гача бор. Ёлғиз ўғлим, суя
нчилиги Марат вилоят онкология
шифохонасида ишлайди. Ке
линин татар қизи, Қримдан
қелин қилиб олиб келганимиз
уни.
Тўрт қизим ҳам тиниб - тин
чиган, уйли-жойли. Зинаида
билан етти неварога бобо ва
буви бўлиб юрибмиз. Лекин
хали қарилгани бўйнимизга
олганимизча йўқ, ҳамон ишда,
одамлар орасидадир. Аҳир
энди яшайдиган, ишлайдиган
замонлар келди-да!
Дарвоқе, ўзим қозоқ бўлсам
ҳам ўзбекча паловхонтўрдани
қойилмақом қилиб пишири
шга ҳаракат қиламан. Мақтан
ишга йўлман маҳалламиздаги,
жамоамиздаги кўпчилигининг
"туй оши"ни мен пишираман.
Одамлар ҳазил-мутойиба
қилиб: "қаранг-а, ўзбекининг
тўйидаги ошини қозоқ пиши
ра-я", деб қўйишадди. Ошим
ни еганлар мақтанганларини
кўп эшитганман. Мен бу хиз
матни бажонидил бажараман.
Аҳир одамлар хизматида
бўлиш, раҳматини эшитиш,
дусини олишга не етсин.

гаки Ўзбекистон мен учун
шундай азиз бўлиб қолди.
Чунки, мен шу ерда улғай
ди шу ерда яшайман. Энди ме
нинг келажоғим шу Ватан
келяги билан чамбарчас бо
лиқ.
Яна шунга айтишим керак
ки, Ўзбекистон менга қанча
азиз бўлса, унинг мустақил
лиги ҳам менга шунча азиз.
Чунки мустақиллик туйғули мен
ўз миллатимни, миллий қад
риятларимни таний бошла
дим. Илгари мен ўз она ти
лимда хатто истимий ҳам ё
зал олмадим. Мустақиллик ша
рафи билан корейс тилини
ўргана бошладим.
Татьяна ОСТРИЦОВА,
Тошкент шаҳар 279-мактаб
ўқитувчиси:
— Ўзим украин аёлиман.
Ўзбекистонда туғилиб ўсдим.
Шу ерда таълим олиб, ҳозир
да шу юрт равнақи йўлида
қўлимдан келганча ўз хис
самни қўшиб келмоқдаман.
Маълумки, ҳар бир жамят а
зозларини бирлаштириб тур
увчи ғоялар асослар бўлади.
Бу борада Юртбошимиз халқ
ни халқ, миллатни-миллат қил
увчи миллий ғоя экани бора
сида мустақилликнинг дастла
би йилларидек айтган эди
лар.
Яқинда мен "Миллий ист
иқлол ғояси: асосий тушуна
ва тамойиллар" номли китоби
ни ўқиб чиқдим. Айрим жой
ларини мактаб ўқувчиларига
таржима қилиб бердим. Фикр
имча, бу китобда кўтарилган
масалалар замон талабига му
вофиқ, халқимиз ўз олди
га қўйган буюк мақсадларга
эришиш йўлида ўзига хос а
ҳамият касб этади.
Президентимиз Исрол Аб
дуганиевич Каримов таъкид
лаганларидек, миллат бор эк
ан, миллий давлат бор экан,
унинг мустақиллиги ва эркин
лигига қарши доимий ҳавф
ҳам бўлади. Шундай экан,
уларга қарши куч бўлиши
керак. Бу ҳавф-хатарларга
қарши куч эса, ўсиб, униб
келаятган ёш авлодимиз
онгидир. Шунинг учун
жамятимиз пойдевори
бўлган кўп миллатли ёшлар
онига, қалбига Миллий
истиқлол ғоясини сингдириш
ва уларда мафқуравий им
муниетни ҳосил қилиш,
биз ўқитувчилар олди
га қўйилган асосий вазифа
бўлиб, катта масъулият
ҳисобланади.
Бу масалага виждонан
ёнадишимиз керак. Бу бора
да мактабларда биринчи
қадамлар қўйилган. "Мил
лий истиқлол ғояси ва маъ
навият асослари" кў
чуси фани киритилди.
Лекин дарслар бир
ҳафтадан бир марта ў
тилди, Шунинг учун
ҳар бир фан ўқитувчиси
ўз дарсларини - кимё,
физика, тарихни қайси
даража бўлишидан қатъий
назар ёшларга алло
маларимиз, шоирларим
из ҳақида тўғри, чуқур
маълумот бериб, улар
нинг ҳаёти ва фаолияти
ҳақида фикр юрийтиб,
миллий қадриятларим
изни эзозлашга, қадр
лашга йўналиш берди.
Давлатимизда 130 дан
ортиқ миллат ва элатлар
яшайди. Миллати, тили
ва динидан қатъий на
зар, ҳар бир фуқарони
Ватан бахт-саодати
учун доимо масъулият
сезишга қоралаш - мил
лий истиқлол ғоясининг
асосий мақсадларидан
биридир. Бунинг учун
болаларимиз оғида Ва
тан туйғусини шақлланти
риш, аждодлардан ме
рос бўлиб қолган қад
риятларини улғулаш қа
би фазилатларини ил
диз этишига ҳаракат
қилмас, буюк давлат
пойдеворини мустаҳкам
лашга бўламан.
Бу ўз олдимизга қўй
ган улғу мақсадларим
изга эришамиз.
"Миллий истиқлол ғоя
си: асосий тушуна ва
тамоийиллар" рисо
ласида миллий истиқло
л ғояси ўз мазмун-мо
ҳиятига кўра барча
миллатларнинг умумий
манфаатларини рўб
бга чиқариши, бу эса
мамлакатда фуқаро
лараро ва миллатлар
аро тўтувлик, ижтимо
ий барқарорлик муҳ
итини таъминлаши а
сослар бўлади. Мил
лий истиқлол ғояси
кули эътиқод манба
и бўлиб, ҳар қандай
илғор ғояни ўзига
сингдириб, ҳар қанда
й ёвуз ғояга қарши
жавоб бера олади.
Мамлакатимизнинг
кўп миллатли халқи
онга ва қалбига
"Ўзбекистон — я
гона Ватан" деган
тушуначани янада
ривожлантиради.
Ўз ўрнида ватаним
из тинчлик ва турли
халқларнинг бирод
арлигига раҳна со
лувчи кучлар ҳам
мавжуд эканлигини
қўйиб қўйишимиз
жоиз. Чунки, ёт
мафқуралар ҳам
ўз манфаатларини
қўлаб ҳаракат қил
ди. Уни амалга
ошириш учун тур
ли усуллардан, во
ситалардан фойдал
ланади. Улар мил
латлар ўртасида
низола уйғотиб, э
латлар ўртасига ра
ҳна солишдан ман
фаат излайдилар.
Миллий ғоя — биз
нинг ғоя, Ўзбекистон
ликларининг ғояси.
У бизнинг буюк
бирлигимизнинг маъ
навий-маърифий
қадрати бўлиб
хизмат қилаверади.

МИЛЛАТЛАРАРО

ТОТУВЛИК ВА ТОЛЕРАНТЛИК

моғи керак.
Афсуски, бу гулшанга тош
отувчилар ҳам бор ва бўлади.
Шу сабабли бу умуммиллий
аҳилликни маънавият, тарбия
орқали мустаҳкамлаб, ёшлар
имизда миллатлараро муло
қот маданиятини тарбиялаб,
такомиллаштириб боришимиз
зарур бўлади.
Миллий истиқлол ғояси
юртимизда яшайдиган ҳар
бир миллат ва элат, вакиллари
учун умумий маслак ҳисобла
нади. Шу маънодан келиб чи
қиб, у 130 дан зиёд миллат
вакиллари билан иборат бўл
ган Ўзбекистон халқининг, му
стақилликни мустаҳкамлаш
йўлидан бораётган жамятим
изнинг умум ғоясидир.

Бухоро Республика Бай
налмилал маданият маркази
нинг ташкил этилиши ва
унинг фаолияти алоҳида
аҳамиятлидир. Марказ ташки
л этилганидан сўнг миллий-ма
даний марказларнинг фаоли
яти тобора ривожланиб, улар
сонини йилдан-йилга оши
б бораётганини кўрашимиз.
Масалан, 1992 йилда улар
атиғи 10 тагина бўлган бўлса,
ҳозирги кунда 100 дан зиёд
миллий-маданий марказлар
Ватан раванқи йўлида фид
окорона меҳнат қилаётган
турли миллатларга мансуб
ватандошларимизни бир
лаштирмоқда. Буни қўйи
даги ҳаётини, самимий дил
изҳорларидан ҳам билса
бўлади.
Мирон КИМ, "Андижан
ка" аёллар футбол жамо
аси мураббийси, Ўзбеки
стон Республикасида хизмат
кўрсатган мурабий:
— Болаларим Самарқанд
да кечди. Андижонга келиб
ҳаётда ўз ўрнини топдим.
Очиги, бу кўча шаҳар мен
учун энг сеvimли, энг қад
рдон гушага айланаётган
ҳамма. Қолаверса, катта
спорчт ҳосилда эришган
барча муваффақиятларим
Фарғона водийсининг энг
гузал ва тақорланмас д
иёри — Андижон билан
боғлиқдир. Яшириб нима
қилдим. "Андижанка"
нинг доврўи кенг тарал
ган йиллари тажрибали
мутахассис сифатида
менга Хитой, Япония,
Жанубий Корея мамла
катларидан нуфузли
вазифаларга тақдир
тушган. Бирок, Анди
жонни, Ўзбекистонни
оз мудатта бўлса-да,
тарк этишни асло
тасавурига сиздига ол
мадим. Чунки, дўстлар
имнинг ақсарияти ўз
беклар. Уларнинг ҳу
шумоамаллиги, меҳмон
дўстлиги, садоқати ва
муҳаббатини унутиб
бўларимизди...
Бухоро. Бу ерда
жуада қадимган ўзбек
лар, тожиқлар, ар

маданий марказлар вилоят
хаётида муҳим ўрин ту
таётганлигини, миллий
муносабатларини янада
такомиллаштириш,
қадриятларини тиклаш,
эъзозлаш, қадимий анъ
аналарини давом эти
тиришга кенг қамровли
ишлар амалга ошири
лаётганлигини таъкид
ламоқчиман. Жумладан,
қирғиз миллий-маданий
марказининг она тили
ни ўрганиш, тарғиб
иш мақсадида ташкил
этилган. "Эне тили" ва
"Сайра комуз" фолькл
ор жамоаларининг фао
лияти диққатга сазовор
дир.
Абдукарим ШАРИПОВ,
Жиззах вилоят тожиқ
миллий-маданий маркази
вакили:
— Ўзбек билан тожиқ
қурган киши, албатта,
савол бериши табиий:
— Э, жура, айт, сен
ўзбекмисан, ё тожиқ?
Тарихимиз, заманимиз
бир, удумларимиз, тақ
диримиз бир, қуй ва
қўшилларимиз бир. А
лишер Навоий ҳазрати
Жомирий устоз тутган,
Навоий бобомизнинг
Фоний талхулиси билан
битилган тожиқча дев
они қўлимиздан тўшмай
ди. Буюк боболаримиз
- Жомирий ва Навоий
бошлалар билан берган
зулусонайлик, яъни
икки тилда баравар
ижод қила билеши қа
би кутлуг анъана ҳам
он давом этиб келмоқ
да. Тожиқ тилида "Бу
хорини" ҳафталик га
зетасида "Ўзбек шони
ри" ва радиозиттириш
лар мунтазам бериб
борилаётганидан ғоят
хурсанд бўлдилар.
Ольга МЕЕР, Бухоро
вилояти олмон миллий-ма
даний маркази раиси:
— Фашизм келтирган
офат немис халқининг
кўп фарзандларини
беваатан этди. Уруш
да асир тушган олмон
аскарларининг қабр
ларини олис олимп
ларда қилиб кетди.
Когон шаҳрида да
фн этилган немис мил
латига мансуб киши
лар номларини аниқ
лаш, бу қабристонни
тартибга солишга
иштаклишимиз вило
ятимизда истиқлол
йилларида ташкил
этилган олмон мил
лий-маданий маркази
фаолиятида муҳим
ўрин тутди. Герман
ия Бундестаги деп
утлар ва ГФРнинг
Ўзбекистондаги э
лчионаси раҳбария
тининг бу ишни кўн
гилдагидек бажари
шганимиз учун бил
дирган раҳматнома
си марказ фаолият
ининг ўзига хос эъ
тирофи бўлди.
Антон ЁКУБОВ, Бухоро
яхудийларининг "Шоло
м" миллий-маданий
маркази раиси:
— Исроилнинг давлат ар

қорейс миллий-маданий мар
кази раҳбари:
— "Ўзбек корейслари" ёки
"Ўзбекистонда корейслар"
деган ибора муомалага кир
гани анча вақт бўлди.
Ҳўш, ўзларининг этник, та
рихий ватанларидан олис
катда жойлашган Ўзбекистон
лик, меҳнатда, ижодда ёна-ён.
Ҳаммамиз Ўзбекистонни Ва
таннимиз, деб биламиз. Бу юр
тдан ҳамма ҳардор эканлиги
ни ҳис этишимиз. Негаки, шу
юрт бизга нон, туз берапти,
тинчлигимиз осойишталиги

мизни таъминлашти, бу юрт
фарзандларининг улғайти
раятини, қўнтаяпти.
Журсунот КЕНЖАЕВ,
Сирдарё вилояти электр
тармоқлари қорхонаси таъ
минот бўлими ходими:
— Мен қозоқ миллатига
мансубман. Мен ўз тақдирим
ни ҳаётимни шу юрттаси,
Ўзбекларимиз тасавури эта ол
майман. Ўзбеклар қон-қарин
дошим, бу ерда яшовчи бо
шқа миллат кишилари биро
даримдир. Ёшим 61 да, 37
йилдан бери Ўзбекистонда
яшайман, шунча йилдан
бери бир жойда — вилоят
электр тармоқлари қорхона
сида ишлайман. Кўп йиллар
қорхонанинг таъминот бўли
мининг бошқардим. Нафақага
чиқсам ҳам шу бўлимда иш
лаб қолдим.
Оилам ҳам байналмилал.
Турмуш ўртоғим Зинаида би
лан 35 йилдан буюн бахтли
турмуш кечириб келаялдим.
Бир қорхонада меҳнат қила
миз. 6 қиз 1 ўғлим бор. Ба
риси ўқимлиши, ораларида
муҳандис, шифокордан тортиб
компьютер бўйича мутахассис
гача бор. Ёлғиз ўғлим, суя
нчилиги Марат вилоят онкология
шифохонасида ишлайди. Ке
линин татар қизи, Қримдан
қелин қилиб олиб келганимиз
уни.
Тўрт қизим ҳам тиниб - тин
чиган, уйли-жойли. Зинаида
билан етти неварога бобо ва
буви бўлиб юрибмиз. Лекин
хали қарилгани бўйнимизга
олганимизча йўқ, ҳамон ишда,
одамлар орасидадир. Аҳир
энди яшайдиган, ишлайдиган
замонлар келди-да!
Дарвоқе, ўзим қозоқ бўлсам
ҳам ўзбекча паловхонтўрдани
қойилмақом қилиб пишири
шга ҳаракат қиламан. Мақтан
ишга йўлман маҳалламиздаги,
жамоамиздаги кўпчилигининг
"туй оши"ни мен пишираман.
Одамлар ҳазил-мутойиба
қилиб: "қаранг-а, ўзбекининг
тўйидаги ошини қозоқ пиши
ра-я", деб қўйишадди. Ошим
ни еганлар мақтанганларини
кўп эшитганман. Мен бу хиз
матни бажонидил бажараман.
Аҳир одамлар хизматида
бўлиш, раҳматини эшитиш,
дусини олишга не етсин.

(Давоми. Боши 1-бетда)

намунаси катнашчилар ва уларнинг устозлари диққатини тортиди. Қуввати 400 Вт, кучланиши 14 В бўлган бу қурилманинг вазифаси сершамол ҳудудларда деҳқон, чорва фермаларини ёритиш, маиший электр жиҳозларини ток билан таъминлаш учун хизмат қилади. Қуриқтанлов мезонларига ҳар жиҳатдан жавоб берганлиги боис мазкур иш энг юқори баҳолаб, биринчи уринга муносиб деб топилди. Тоғ ҳудудларида ҳаракатланишга мослаштирилган гилдираксиз автомобиль яратишга муваффақ бўлган Навоий қурилиш касб-ҳунар коллежи талабаси Фаррух Алматовнинг "Тебранма ҳаракатланувчи транспорт воситаси" ҳамда Каттакурган тиббиёт коллежи талабалари Б.Холмухамедов, М.Бахриддиновларнинг "Ҳамширалик иши" мутахассислигига оид амалий муолажаларни бажариш "тренажери" мавзусидаги ижодий ишлари ҳам юқсак баҳосини олиб, иккинчи уринга сазовор бўлишди. Учинчи урин эса бирдангига учта ижодий ишга — Чирокчи қишлоқ ҳужалик коллежи талабаси Олим Маҳмадомовнинг "Бегона ут уруғларини механик зарарсилан тирувчи қурилма"си, Ширин энергетика коллежидан Шербек Жумародовнинг "Электротехникада назарий билимларни амалиётда қўллаш" тажрибавий стенди ҳамда Қўқон нефть коллежидан Музаффар Умаралиев ва Алексей Корчаковнинг "Бургулаш қоришмаларини тозалашнинг махсус тизими" ишларига берилди. Ушбу шубҳа танлов ҳайъати номдан сўз олган Тошкент авто-

мобиль йўллари коллежи директори Жасур Қулмухамедов ҳайъатга тақдим этилган ишларнинг барчасида мақсади изланишга акс этаётганлиги, муҳими, бугунги ёшларимизнинг янгилик яра-

ни тикиш" мавзуларидаги ишлари алоҳида ажралиб турди. Айниқса, Марғилон миллий ҳунармандчилик коллежи талабаси Шаҳнозаҳон Тажиматовнинг қадимий "Қулда атлас туқиш" дуконида найча урашни автоматлаштириш" мавзусидаги ижодий иши танлов ҳайъати аъзоларида ҳам, катнашчилар ва меҳмонларда ҳам катта таассурот қолдирди. — Марғилонлик қизимизнинг қўқна мато туқиш ускунасини моҳирона ишлата билиши ҳар биримизни ҳайратга солди, — дейди шубҳа танлов ҳайъати раиси, ТПЕСИ ректори, профессор Ҳалима Алимова. — Маълумки, республика энгил саноати равнақ топиши йўлида мато ва туқима ҳомашлари жудаям зарур. Ана шу нуқтаи

қиёт ва инвестиция" бошқармаси бошлиғи Виктор Покровскийнинг таъкидлашича, алоқа йўналиши буйича танловда катнашган жами 22 та ишларнинг деярли барчаси кенг камровли бўлиб, уларнинг ичидан энг сараларини танлаш ҳайъат аъзоларини анча қийнаб қўйди. Танлов ҳайъати баённомасида алоҳида қайд қилинишича, Самарқанд, Тошкент вилоятлари ҳамда Қорақалпоғистон Республикасидан қизиқарли ишлар келган. Шунингдек, УМКХТ муассасалари ўқувчи-талабалари ва ўқитувчиларининг олий ўқув юртлири олимлари билан урнатган ҳамкорлик алоқалари ҳам эътиборга моликдир.

ранг-баранглиги, соҳа йўналишларининг турли жиҳатларини қамраб олганлиги билан ажралиб турди. Ўзбекистон Балий академияси бошқарма бошлиғи, Қорақалпоғистон Республикасида хизмат курсатган санъат арбоби, доцент Аллоберди Эгамов танлов ҳайъати ҳулосаларини эшиттирар экан, ёшларнинг бугунги кунда илмий-ижодий нуқтаи назарининг шаклланиб бораётганлиги, уларнинг Ватан тарихи, санъати ва маданияти ҳусусиятларини чуқур англаб, миллий анъаналаримизга

БАРЧА МУНОСИБ ТАҚДИРЛАНДИ

Икки кун давомида қизиқарли савол-жавоблар, учрашувлар, пойтахтимизнинг диққатга сазовор жойларига ҳамда йирик саноат ва ишлаб чиқариш бирлашмаларига саёҳатлар, ижодий мулоқотлар тарзида бўлиб ўтган "Энг яхши мутахассис" республика курик-танлови ниҳоясига етди. Курик-танлов ташкилий қўмитаси қарори билан мамлакатимиз УМКХТ муассасаларидан ташриф буюришган иқтидорли ўқувчи-ёшларнинг барчаси ҳамда уларнинг устоз-мураббийлари муносиб тақдирланди. Бундай дейишимизга сабаб, шу кунга ҳар бир шубҳа буйича фахрли уринларга лойиқ деб топилган ўқувчи-талабаларга шахсий компьютер, "Паффа-Энгер" тикув машиниси, телевизор, ҳомий ташиқотларнинг қимматбахшо соғаларидан ташқари, ҳар бир иштирокчиға УМКХТ Марказининг махсус соғалари ҳам тақдим этилди. Бундан ташқари, ТПЕСИ ректори Ҳ.Алимова ҳамда ТДТУ ректори К.Аллаевларнинг ташаббуслари билан мазкур йўналишда буйича яхши натижаларга эришган ўқувчи-ёшлар ушбу олийгоҳларнинг махсус стипендиялари, ўқувчиларни курик-танловга тайёрлаган ўқитувчиларга эса "УМКХТ аълочиси" курак нишони ва пул мукофоти билан тақдирланган бўлиши.

Нурлан УСМОНОВ,
"Ma'rifat"нинг махсус мухбири
Суратларда: курик-танловдан лавҳалар
Бурхон РИЗОКУЛОВ олган суратлар.

ТИЛГА ЭЪТИБОР — ЭЛГА ЭЪТИБОР

Ўзбек тилига давлат мақоми берилгунга қадар ўз она тилида маъруза қилиш кўпларнинг етолмаган орзуси эди. Мана, 13 йилдирки, бу орзу ушайли, она тилимизда бемалол сўзлаш, унинг бетакорр жозибаси қудратини намойён этиш имконияти туғилди. Ҳўш, бу имкониятдан унумли фойдаланяп-мизми?

Яқинда Тошкент шаҳар педагогик ходимларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институтига бўлиб ўтган "Тил — миллиятнинг равнақи" мавзусидаги анжуманда ушбу саволга жавоб изланди. Институт ректори, профессор Ҳ.Йўлдошев мустақилликкача ва ундан сўнг тилга бўлган муносибат ҳақида сўзлаб, шундай ҳади:

— 1993—1994 йилларда русийзабон ота-оналар ўртасида болаларини

Tadbir

Ўзбек мактабига беришга ҳавас қуяйган эди. Ҳозирги кунда вазият ўзгариб, давлат тилига қизиқиш суъсайиб қолди. Бунинг сабабларини топишга ҳаракат қилиш керак.

Анжуман катнашчилари академик А.Қаюмовнинг ўзбек тили тарихи ҳақидаги суъбаътарини, филология фанлари доктори, профессор А.Ҳожиаҳмедовнинг тил оиди, муомала маданиятига оид Куръони Карим ва ҳадислардан келтирилган намуналарини мароқ билан тингладилар.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Раҳимахон Носирова ижросидаги мумтоз кўшиқлар, географик билим юрти талабалари ижросидаги рақслар, Ҳамза тўқимидаги 155-мактаб ўқувчиларининг чиқишлари анжуманга ўзгача фойз бағишладди.

Анжуман катнашчилари — шаҳар тил ва адабиёт ўқитувчилари ўзларига керакли сабоқ чиқариб, уни ўқувчиларига етказадилар. Эрга, "Тилга эътибор — элга эътибор" деб бежиз айтилмаган-ку! Бундай анжуманлар фақат тил байрамларида эмас, узулсиз ўтказилиши режалаштирилса, мақсадга мувофиқ бўлади.

Маҳмад ВАЛИЕВА,
"Ma'rifat" мухбири

ЗАБТ ЭТИПАЁТГАН КАСБ ЧЎҚИЛАРИ

тишга, саноат ва транспорт соҳасида ихтиролар ва кашфиётлар қилишга интилишларининг кучайганлиги курибни турганлигини алоҳида таъкидлади.

"ҚЎЛДА АТЛАС ТЎҚИШ" ДЎКОНИ

Энгил саноат соҳаси буйича тақдим этилган ижодий ишларнинг аксарияти (18 та ишнинг 12 таси) аёллар ва

ламалардан чокларни узғартирган ҳолда қийимнинг иккала томонини ҳам қийса буладиган қилиб қийим тайёрлаш", Жиззах санъат коллежидан Умида Тавбоеванинг "Миллий қийимлар урамаси", Марғилон миллий ҳунармандчилик коллежи талабаси Машураҳон Хошимованинг "Фаргона табиати" манзараси, Чўст қурилиш коллежидан Нарғиза Маҳмамованинг "Эраклар шими-

назардан қараганда, бу қизимизнинг изланишлари ҳар қанча тахсинларга лойиқдир. ТПЕСИ, ТДТУ, "Ўзбекенгилсаноат" давлат акциядорлик компанияси, "Паффа-Энгер" савдо уйи, "Юлдуз" ОТХЖ, "Машхура" хусусий фирмаси вакиллари билан иборат танлов ҳайъати марғилонлик Шаҳнозаҳон Тажиматова ҳамда Тошкент политехника коллежи талабаси Малика Агамовадан ижодий ишларини биринчи уринга муносиб қурди. Нукус педагогика коллежидан Шолпан Азэрбаева, Урганч маиший хизмат коллежидан Инобат Сафоевалар иккинчи, пойтахтимиздаги 19-касб-хунар мактаби ўқувчиси Манзура Тошхужаева, Бухоро технология коллежидан Э.Шаймардоновлар учинчи уринларни эгаллаб, голиб бўлишди.

КОМПЬЮТЕР ОЛАМИГА САЁХАТ

Сунгги пайтда мамлакатимизда ахборотлаштириш ва телекоммуникация соҳасига катта эътибор берилётганлиги маълум. Мазкур танловда катнашган ишларнинг аксарияти ушбу мавзуларга бағишланганлиги ҳам қувончли ҳолдир. "Узлетехсаноат" уюшмаси "Стратегик тарақ-

Ушбу йўналишда Тошкент радиотехника касб-хунар коллежи талабаси Вадим Чернишев "Конденсаторлар фаолиятининг рақамли ҳисоблагичини яратиш" мавзусидаги иши учун мутлақ голиб деб топилди. Ҳудди шу коллежнинг яна бир талабаси Тоҳир Ходжамаатовнинг "Радиозатувчи амплитуда модуляцияси қурилмасини лойиҳалаш" ҳамда Самарқанд компьютер технологиялари коллежидан Гузал Рофиеванинг "Бойль-Мариот қонунини тажрибада ураниш" лаборатория ишининг компьютер модели иккинчи уринга, Янгиобод радиотехника коллежидан Линура Элтназаров, Тошкент молия ва иқтисодиёт коллежидан Илмир Жулбатиров ҳамда Андижон маиший хизмат коллежидан Абдувоҳид Гофуровлар томонидан яратилган компьютер дастурлари, сайтлари ва дизайнлик ишлари учинчи уринга сазовор бўлишди.

МИЛЛИЙЛИГИМИЗНИ ҚАДРЛАБ

Маданият ва санъат соҳаси буйича фаолият юритган шубҳада ижодий ишлар сермазмунлиги, мавзуларнинг

содиқлигига алоҳида урғу берди. Катнашчиларнинг нафақат касб маҳоратлари, балки танлаган мавзусининг назарий қисмининг ҳам аниқ ва равшан ифодаб, илмий асослаб бера олганликлари ҳайъат аъзоларининг эътиборини тортганлигини қайд этди.

Қўқон тасвирий ва амалий санъат коллежи талабаси Санобар Пирматова "Миллий анъаналарга содиқлик" иши учун биринчи уринга, ўзбек ва бошқа халқлар қуйларини профессионал даражада ижро этиб, кўпчилик олқишига сазовор бўлган Наманган санъат коллежи талабаси Феруза Турсунова ва "Ёғоч уймақорликда унутилмаётган намаён гулларининг тикланиши" мавзусида ижодий ишини муваффақиятли ҳимоя қилган Қўқон тасвирий ва амалий санъат коллежи талабаси Зоҳид Розиковлар фахрли иккинчи уринга, Риштон 19-касб-хунар мактаби вакили Адхамжон Турсуналиев "Миниатюра жанридаги қулочлик" ҳамда яна бир қўқонлик талаба Жамшид Мелиев "Манзараларда Ватанга муҳаббатнинг ифодаланishi" мавзуларидаги ишлари учун учинчи уринга лойиқ деб топилдилар.

(Davomi. Boshi 1-бетда)

Yoki sonlarni tartib bilan joylab, yangi so'z hosil qilinadi:

o s m o n - s o m o n

2 1 3 4 5

q a t o r - t a r o q

5 2 1 4 3

Bosh harflar imlosi mavzusi o'tilganda esa rebustlar yechish yaxshi natija beradi. Unda o'quvchilardan zukkolik, omilkorlik talab qilinadi.

(Marjon) + a = ?
Kim? — Marjona

So + 1 = ?
Kim? — Sobir

Matematik tushunchalarini ongli o'zlashtirishda o'quvchining o'zi tushunib, mustaqil yechishida hisob o'yinlaridan keng foydalanaman. Bu yo'l bilan umumiy o'rta ta'limning davlat ta'lim standartida ko'rsatilgan quyidagi majburiy minimal talablar:

- sonlarni o'qish va yozish;
- sanoq texnikasini egallash (to'g'ri va teskari tartibda sanash, juftliklar va o'nliklar bilan sanash, sondan oldin va keyin keluvchi sonni aytilish kabi);
- natural sonlarni o'zaro taqqoslash, «>», «<» va «=» belgilarini to'g'ri qo'llash;
- qo'shish, ayirish, ko'paytirish va bo'lishning jadvali hollari natijalarini bilish, murakkab bo'lmagan hollarda 100 ichida og'zaki hisoblashlarni bajara olish;
- «...ta ortiq», «...ta kam», «...marta ortiq», «... marta kam» munosabatlarining «hammasi», «oldi», «teng» munosabatlarining ma'nosini tushunish va ularga tayangan holda sodda masalalarni yecha olish;
- miqdorlar (mahsulot narxi, miqdori va qiymati, to'g'ri chiziqli harakatda yo'l, tezlik va vaqt) orasidagi bog'lanishlarini qo'llab, amaliy mazmundagi masalalarni yechish kabilarni egallashlariga yordam beraman. Masalan: «Bingo» o'yini o'quvchilarni juda faollashtiradi.

«Bingo» o'yini:

O'yinda o'quvchilarga ifodalari yozilgan loto kartochkalari topshiriladi. Bir o'quvchi o'yinni boshqaradi. Bu o'quvchi sirli qutidan loto kartochkalaridagi misollarning javoblarini olib o'qiydi. O'yin davomida javoblarni aytilish jarayoni tezlashtiriladi. Loto kartochkalaridagi misollarni birinchi yechib bo'lgan o'quvchi g'olib hisoblanadi.

O'yin ijodiyot, o'yin mehnatidir, — degan edi donolardan biri. Qo'shiq — hisob va she'r — hisoblar bolalarni qiziqtiradi. Ammo bu didaktik mashqlarni o'tkazish o'qituvchidan katta pedagogik mahorat talab qiladi.

Masalan: «Bizning oila»
Adam va oyim,
Bor yana buvim.

Maktabga qatnar,
Opam Muassar.
Zavodda ishlar,
Amakim Akbar,
hammamiz nechta,
Topgin-chi, Abror?

«Yong'oqlar»

Qo'limda bor besh yong'oq,

Sonlarni o'sib borish tartibida yozing va ikkita ortiqcha harfni o'chirib so'zni o'qing:

7	18	3	1	15	30	27	35
A	T	M	I	K	B	A	N

Istiqlol va maktab so'zlari topilgach, navbatdagi mashg'ulotga o'tiladi.

DARSLARIM — ASARLARIM

maqsadi o'g'il-qizlarning har bir darsni, tushunchalarni chuqur o'zlashtirishlariga hamda erkin, mantiqiy fikrlashlariga qaratilgandir

Cho'ntagimda ikkita.
O'rtog'imda ham shuncha,
Hamma yong'oqlar qancha?

Dars jarayonida o'quvchilarning faolligini oshirish, zukkoliklarini bilish maqsadida evristik usul qo'llaniladi. Bunda o'qituvchi tayyor bilimlarni o'yin xarakteriga ega bo'lgan savollar orqali o'quvchilarning fikrlash qobiliyatlarini faollashtirib va turli miqdorlar orasidagi bog'lanishlarni aniqlashga o'rgatib boradi.

1. Daraxt shoxida beshta baliq o'tirgan edi. Ular yoniga yana uchta baliq uchib keldi. Jami baliqlar nechta? (baliqlar uchmaydi).

2. Simyog'ochda 10ta chug'urchuq o'tirgan edi. Ovchi bir chug'urchuqni otib tushirdi. Simyog'ochda nechta qush qoldi? (qolganlari qo'rqib uchib ketishadi, qolmaydi).

Shu o'rinda o'quvchilarda tabiat olamiga mehr-muhabbat uyg'otib, odamlarning o'simlik va hayvonlarga ta'siri, o'z o'lkasining o'simlik va hayvonlarini muhofaza qilishi haqida ham gapirib o'tish jozirdir.

Bundan tashqari matematika darslarida ifoda va masalalarini yechish bilan chegaralanib qolmay, mantiqiy o'yinlar orqali boshqa fanlar bilan aloqa bog'lanadi. Masalan:

Sonlarni o'sib borish tartibida yozing va so'zni o'qing:

7	25	3	32	10	21	27	16
S	L	I	L	T	Q	O	I

etganlari holda taklif, fikr-mulohazalarini rejalashtirishga, ularni o'ylab topishga, javobni ongli izlashga, natijani oldindan ko'ra olishga o'rganadilar.

Men darsda ham, uyda bajarishga vazifa berishda ham o'quvchilarni o'quv materialini bilish orqasida zo'riqirib qo'yimaslikka harakat qilaman. Har bir darsda o'quvchilarning faoliyatini samarali ravishda tashkil etish, ularning charchoqlarini yo'qotish va darsga yanada faolroq jalb etish maqsadida ular bilan topshiriqli rasmlar orqali tabiat qo'yniga xayolgan sayrga chiqamiz. Suiyjetli materiallarni atrof — borliqdan olaman. Bunday masalalarni tuzish va yechish bilan har xil turdagi masalalarning tuzilishi va yechilishining o'ziga xos xususiyatlarini chuqur tushunish imkoniga ega qilibgina qolmay, balki bolalarni ijodiy tasavvur qila olishlari, ularning bilim doiralari kengayishiga, ta'limning turmush bilan bog'lanishini mustahkamlashga imkon yarataman.

Bunday mashqlar, topshiriqlar va o'yinlar soni, ularning mazmuni, o'tkazish vaqti va metodikasi har bir dars mavzusining asosiy o'quv-tarbiyaviy maqsadlariga muvofiq ravishda belgilanadi. Ta'kidlab o'tilgan amaliy topshiriqlar, rivojlantiruvchi mashqlar va didaktik o'yinlar dastur materialini o'zlashtirishga imkon beradi.

Bu o'rinda shuni nazarda tutish kerakki, ulardan ba'zilarini men keyinroq, kuni uzaytirilgan guruhlarda va darsdan tashqari mashg'ulotlarda qo'llayman.

Shuningdek, bilimlarning puxta o'zlashtirilishi, ta'lim jarayonlarining faollashishi, fazoviy va miqdoriy tasavvurlarning puxta shakllanishida ko'rsatmalilik katta yordam beradi. Matematikaning turli bosqichlarida, turli bo'limlarida ko'rsatmalilik vositalarini o'qituvchilarni turlicha. Shu bois ko'rsatmalilik qurollari ma'lum talablariga muvofiq bo'lishi, o'quv dasturiga, o'quvchining yosh xususiyatlariga muvofiq bo'lishi lozim. Chunonchi, men masalalar yechishda o'quvchilarning iqtisodiy bilimlarini oshirish maqsadida «Muzlatgich» ko'rgazmali qurolidan foydalanaman. Masalan: muzlatgichning birinchi tokchasi 15 ta muzqaymoq, ikkinchi tokchasi esa undan 3 marta kam muzqaymoq bor. Jami muzqaymoqlar qancha? deymen.

Masala yechish rejasi tuziladi.

1. Ikkinchi tokchada nechta muzqaymoq borligi topiladi;

2. Jami muzqaymoqlar soni topiladi.

Muzqaymoq maketidan foydalanilganda, o'quvchilarni masalaga qiziqtirish, ijodiy va mantiqiy fikrlashlarini o'stirish, ularda iqtisodiy muomala madaniyatini rivojlantirish bilan birga, «ta ortiq», «ta kam», «marta ortiq», «marta kam», «hammasi», «qoldi», «teng», munosabatlari ma'nosini tushunishga o'rgatilib, umumiy o'rta ta'limning davlat ta'lim standartlarining me'yori talablarini qisman bajaragan bo'lamiz.

Tezlik, vaqt, tekis harakatda yo'l, masofa kabi kattaliklar orasidagi o'zaro bog'lanishlarni bilishni o'rgatish maqsadida «Sayohat o'yini»dan foydalanaman. Xulosa qilib aytganda, boshlan g'ich sinflarda bunday vositalardan foydalanish o'quvchilarning yangi o'quv ma'lumotlarini qanday o'zlashtirganliklarini tezda aniqlash imkonini beradi. Ya'ni o'qituvchining ishi yengillashadi, o'quvchilarni keyingi bilim va tushunchalarni o'zlashtirishga tayyorlaydi.

Irodaxon HAMIDOVA,
Toshkent shahar Mirzo Ulug'bek tumanidagi
121-maktabning boshlang'ich sinf o'qituvchisi

Tahlil

Ўзбек халқининг XVI асрда яшган ва кўзга кўринган ижодкор мутафаккирларидан бири Мавлоно Мажлисийдир. У XVI асрнинг сўнгги чорагида Хоразмда туғилиб, кейинчалик Ҳиротда яшаб, дастлаб Ғарибий тахаллусини қўлаган. Ҳусайн Бойқаро мажлисларига қатнашган эса, Мажлисий тахаллусини олган. Бу маълумотлар Ҳусайн Кулихон Аъзам Обидийнинг "Тазкираи наштари ишқ" асарига баён қилинган. Мажлисий Ҳиротдан Бухорога кўчиб келган ва Убайдуллоҳон саройида хизмат қилган. Унинг бизгача баъзи тазкираларига келтирилган фазл байталари ва "Қисса Сайфулмулк" номли фалсафий-ахлоқий достони етжа келган.

Ҳасанхожа Нисорийнинг "Музаққир аҳбоб" тазкирасига Мажлисий ҳақида шундай ёзилган: "Мавлоно Мажлисий суҳбатда самимий, улфат ва ўтиришларга яхшигина зийнат киши бўлиб, оғир вазиятларда ҳам таъб отини зийраклик майдонига энгил йўрттириб, сўз тўлини ноҳиклик човғони билан элтар эди. Яхши шеърлари ва ёқимли сўзлари бор. Қасидалари нафис ва гўзалдир". Шу билан бир қаторда тазкирада Мажлисийнинг Бобур билан учрашгани ва Бобуршоҳ Мажлисийни ижодкор сифатида эътироф этганлиги айтилади.

"Қисса Сайфулмулк" Мажлисийнинг бизгача маълум бўлган асосий асари бўлиб, достон улуу туркий мутафаккирлар Мавлоно Лутфийнинг "Тул ва Наврўз", Алишер Навоийнинг "Фарҳод ва Ширин" достонлари каби ишқий саргузаштни тараннум этувчи, фалсафий-ахлоқий ғояларни ўзига мужассам этган мумтоз ёдгорликлардан биридир.

Мажлисий афсонавий севги саргузашти муаммосини ечиш орқали инсоният ҳаётига тааллуқли бўлган кўпдан-кўп ижтимоий-ахлоқий масалаларни ўртага ташлайди. Адолатли ҳукмдор тимсолида давр султонларига таъсир этиш, меҳнатга чиниқиш, азоб-укубатлардан чўчимаслик, дўстлик, садоқат, инсонга муҳаббат, эзгу мақсад йўлида фиғоийлик, мардлик ва жасорат кўрсатиш кабилар бунга мисол бўла олади. Мутафаккир асарига ўзининг гунёқарашини орқали орзу-умидлари, илгари сурмоқчи бўлган ғоялари, давр воқеа-ҳодисалари, кишилар ҳаёти, уларнинг шароитлари, урф-одатлари, кураш ва интилишларига бўлган муносабатларини ифодалайди. Достон-

Сайд билан сарой мураббийлари қўлида тарбияланади, сўнгра до-нишманг олимлар ва моҳир усталардан олим-хунар сирларини катта иштиёқ ва кунт билан ўрганади. Унинг саройда кечаётган шог-хуррам ҳаёти, отаси тақдир этган суратни кўрганча давом этади. Тунда қиз суратини кўриб унга ғойибона ошқ бўлади. У ишқ дар-ди, севги азоби билан ёна бош-лайди! Сайфулмулк ўз севгисига этиш учун ҳамма нарсадан, ҳатто под-шоҳликдан ҳам воз кечишга тай-ёр ҳолатга тушади.

Ўзгаришлар билан бир қаторда келиши, ёвуз кучларга қарши са-бот ва матонат, ақл-идрок ва тадбир билан қарши курашига уни қўллаган куч, ғайрат, шижоат бахш этган нарса бу — ишққа бўлган ишончи, умиди, орзу-ис-такларидир. Бу йўлда у мардлик, жасурлик билан ҳалол кураш олиб боради. Сайфулмулк маймунлар мамлакатидан қочиб, денгиз офа-тидан ваҳимали қуш воситасига қуруқликка чиқади, шу пайт қуш-нинг болалигига аждр раҳна со-лади. Бунни кўрган Сайфулмулк ҳеч иккиланмай, яширилган қоя таги-дан чиқиб, аждрни ҳалок этади, қуш болалигини ҳалоқатдан қут-гун, Юз ўғирмон тақи ушбу тилак-дин. Мутафаккирнинг фикрича, Сай-фулмулк бундай қатъий қарорга келиши, ёвуз кучларга қарши са-бот ва матонат, ақл-идрок ва тадбир билан қарши курашига уни қўллаган куч, ғайрат, шижоат бахш этган нарса бу — ишққа бўлган ишончи, умиди, орзу-ис-такларидир. Бу йўлда у мардлик, жасурлик билан ҳалол кураш олиб боради. Сайфулмулк маймунлар мамлакатидан қочиб, денгиз офа-тидан ваҳимали қуш воситасига қуруқликка чиқади, шу пайт қуш-нинг болалигига аждр раҳна со-лади. Бунни кўрган Сайфулмулк ҳеч иккиланмай, яширилган қоя таги-дан чиқиб, аждрни ҳалок этади, қуш болалигини ҳалоқатдан қут-

қаради. Бундай олижаноблик ҳам-манинг ҳам қўлидан келавермай-ди. Қалбига ишқ туён урган ки-шигина бунга қодир. Бу яхшилик ва эзгулик тимсолидир. Сайфул-мулк дев маконига кириб, тутқин қиз Робилмулк билан учрашади, ундан маъшуқаси Бадеужамолнинг дарагини эшитиб, ўз маъшуқаси-нинг эмқодоши бўлган бу асир а-маликани девнинг зулматидан қутқаради ва унинг кўмағига Ба-деужамол мамлакатига етиб бо-ради. Бадеужамол-парилар подшоҳи Шохбол бинни Шохруҳнинг қизи бўлиб, асл ватани Шаҳрхстон

би учун қаттиқ қай-ғуради: "Кеча-қундуз куяр бўлдим мен эмди, Бу ҳам бирла улар бўлдим мен эмди". Бадеужамол ўз вафодорлиги, ҳаё ва ифпати билан севгилис-нинг гушман қўлидан қутулиши-га асосий ўрин тутаяди ва бу буюк қалб билан туташади. Мутафаккир малика тимсоли-да соф кўнглили, фаросатли, чи-гамли, иродали, гушманга таслим бўлмайдиган, ўз ор-номусини ҳамма нарсадан устун қўювчи, покдомон, зўравонлик, шафқат-сизликка қарши муросасиз, ўзи тутқинда бўлишига қарамасдан, ошқ Сайфулмулкка хайрихоҳ бўлган қизни таърифлайди. Асар хотимасига Мажлисий ёзади: Нечукким шох кўрди ёр вафо-син, Вале чекди ажойиб кўп жафо-син. Жафо чекмай кишига роҳат улмас, Агар қўймас устунга жуш бўлмас. Шу деҳқон чекмаса жабру жа-фосин, Емишларнинг киши кўрмас ва-фосин. Демак, унинг фикрича бахт ки-шига ўз-ўзидан осонликча берил-майди. Унга эришмоқ учун киши меҳнат қилмоғи, жафо тортмоғи, қийинчилик, машаққатлардан чўчимасдан курашмоғи, энгмоғи лозимки — висол фароғати наъшаси ҳам шундадир. Мажлисийнинг "Қисса Сайфул-мулк" достонига илгари сурилган ажойиб ғоя муҳаббат тантанаси, бу — яхшилик ва эзгуликнинг ёмонлик ва зулм устидан ғалаба-си, инсон руҳиятининг маънавий камолот йўлидаги ибрати ифода-сидир. Сирож ҒОЗИЕВ, Жиззах давлат педагогика интитуту доценти

МАЖЛИСИЙНИНГ ЯГОНА ДОСТОНИ

да бир-бирига қарама-қарши бўлган икки куч орасида ғоявий кураш боради. Биринчи гуруҳ соф севги, им-хунар ўрганиши, самимий дўстлик, инсонпарварлик, мардлик, ишқ-муҳаббатга эркин-лик, вафодорлик каби олижаноб ғояларни илгари сурса, иккинчи гуруҳ шафқатсизлик, зуравонлик, қонхўрлик, ёвузлик каби иллатлар-ни ўзига намоён этиб, одамлар-да қаҳр-ғазоб уйғотади.

Мажлисий ўз ижтимоий-ахлоқий тушунарларини достоннинг асосий қаҳрамони бўлмиш шаҳзо-да Сайфулмулк орқали ифода этар экан, уни воқеалар давоми-да ахлоқан баркамол инсон гара-жасига кўтаради. Сайфулмулк Миср подшоси Осимшоҳ қизи бўлмиш Жамиланинг ўғлидир. У болалигида ўз кўкалдоғи дўсти

Кетиб ақду қарору сабр ондин. Кечиб бу тахту бахту жаҳон-дин.

У шундай ҳақиқий бир ишққа мубтало бўлганки, бундай ошқ-ларни ишқ-муҳаббатдан ҳеч ким ва ҳеч нарса, панд-насиҳат ҳам, инсон ва парилар ўртасидаги ғоя-лар ҳам, ирқий ва диний тафо-вутлар ҳам қайтара олмайди; "Кишига ишқ агар ҳамроҳ бўлса, Гадоғир ул гарчи шох бўлса. Ки бўлмас ишққа ҳам куфр-ий-мон, Не сабр анда, не кофир, не му-сулмон".

Ҳар қандай киши ҳам бундай му-ҳаббат асри бўлавермайди. Фа-қат қалби пок, ймони бупун, бо-тини тоза, жасур эр кишигина бунга қодирдир. Маънан тубан,

Сиймон ёки Боғи эрам бўлса ҳам, сарангдла Рабиалмулк боғида малика билан бир кунда туғилиб, эмқош бўлиб, бирга улғаядилар. У баъзи шох қизлари каби тан-тиқ, кибри, энгилтак эмас, бал-ки ҳаёли, ифпатли, назокатли, одобли, номусли, боақ, сермуло-ҳаза, эркин фикрли, бокира ва гўзал қиздир. Сайфулмулкнинг ўн уч йилдики ўзига ошқу мубта-ла бўлиб, кўп машаққатлар тортганлигини маликадан эши-туби билса ҳам, то шаҳзодаданг ўзини учратиби, унинг вафодору-гига иқрор бўлиб, ўз қалбига шаҳ-зодага нисбатан ҳам шундай и-шқий туйғу сезмаганча бу муҳаб-батга ишонмайди. Аммо Кузум шоҳи Асвоғ дев қасоси учун Сай-фулмулкни ҳийла билан қўлга ту-ширганда, Бадеужамол ўз маҳбу-

ЯНА МУТОЛАА ҲАҚИДА...

Айни пайтда "Маърифат" газетаси саҳифалари-да "Ўқувчи нега китоб ўқимай қўйди?" деган са-воъл ўртага ташланмоқда. Шу боис, бу борадаги му-лоҳазаларимни сизлар билан ўртоқлашмоқчиман. Менимча, бу камчиликларга сабаб, биринчидан, бо-лаларнинг замонавий техник воситаларга — компь-ютер ўйинларига, видео кўришга қизиқиб кетган-лигида ва китоб ўқигандан кўра, кино кўрган ях-широқ деб мулоҳаза қилишга берилади. Бунга асосан ота-она ҳам сабабчи бўлиб қолмоқда. Чун-ки ота-оналар ўғлига ёки қизига янги чиққан ви-деокассета, дисклар ўрнига битта яхши китоб олиб бериб, шахсий кутубхонасини ташкил қилишида ёр-дам берса, болада китобга қизиқиш уйғонади, деб ўйлайман.

Иккинчидан, мактаб кутубхоначиларининг ҳам қайсидир маънода китоб ихлосмандлари камайи-шида айби бор, деб ўйлайман. Кутубхоначилар маънавиятимиз ва тарбиячилари-дир. Улар маънавий меросимиз, миллатимиз тари-хини мукамал ўрганган тарихчи бўлиши, ўз усти-да ишлаши, тил бойлиги кўп қиррали бўлиши, қизи-қарли ривоятлар, ҳикматли сўзларни таъсирли қилиб ўқиб бериши, ўқувчида шу мавзуга қизиқиш ҳис-сийтини уйғотиши керак. Шу каби омиллар орқали болада: "китобни тўлиқ ўқиб қилмаган", деган ша-стни ҳосил қилиши зарур. Китобни олиб келганда эса ундан ўқувчи қандай таассурот олганини, қай-си жиҳати унга ёқганини сўраш керак. Чунки ўқув-чи бундан раббатланади. Кутубхоначи менинг ки-тоб ўқимини эътиборга олди, яна ўқимин керак, деган фикрга боради. Мен мана шундай йўл билан болажонларни китоб олиб ўқинишга ундайман.

Ўқувчиларни китоб ўқинишга қизиқтиришнинг яна бир усули — кутубхонада китобларни тартиб қилиш-нинг кўргазмали шаклларида фойдаланиш. Бунга китоб кўргазмалари ва бурчаклари киради. Биз-нинг кутубхонамизда "Президент асарларини ўрга-намиз", "Беруний шахрим — фахрим менинг", "Амир Темур", "Шеърин мулкнинг султони Али-шер Навоий" бурчаклари доимо ўқувчилар хизма-тида.

Кўргазмали адабиётларни тартиб қилишдаги яна бир усул "Тавсия қилинган адабиётлар рўйхати" ҳисобланади. Бу иш "Ёш китобхонлар" тўғраги аъзолари билан тайёрланади. Ушбу рўйхат бир мавзуга бағишланган, ҳар бир фан бўйича, ёзувчи-ларнинг ҳаёти ва ижодига бағишланган асарлар-дан иборат бўлиши мумкин.

Ёш китобхонларнинг китоб танлашларида кўмак беришидир. Ўсиб келаётган ёш авлод ҳар нарсага қизиқувчан ва интилувчан бўлади. Шу боис, уларга мактабда кутубхоначи, синф раҳбари, уйда ота-онаси бадий адабиётни севиб ўқишларига шароит яратиб бериши керак.

Гулнора ЕШАНОВА, Беруний шаҳридаги 27-мактаб кутубхоначиси

ЛИБОСЛАРДА КЎНА ТАМАДДУН АКСИ

Кешнинг довуғини бутун дунёга ёйишди, уни дунёнинг гўзал гўшаларидан бирига ай-лантиришди, ватанимиз обо-дончилиги ва маданиятининг улкан микёслар билан ривож-ланишида Амир Темурнинг хизматлари бекиёс бўлган. Шаҳрисабзнинг ана шун-дай бой тарихини ҳисобга олиб, ташкил этилган ва у ер-даги турли кўна осори ати-қаларидан иборат бўлган Амир Темур номли тарих ва моддий маданият музейи 1996 йилдан бери фаолият кўрсатмоқда. Ушбу музей XVII асрда яшаб ўтган ҳарбий саркарда Чубен номидаги мадрасада жойлашган бўлиб, бу ерда та-лабаларга ҳарбийлик соҳаси-дан дарс ўтилган. Музей экс-позицияси икки бўлимдан: Амир Темур ва теурийлар даври маданияти, ҳамда эт-нографияга оид "Халқ амалий санъатининг намуналари" ном-ли кўргазмадан иборатдир. Этнография залида XVIII-XIX-XX асрларга оид миллий кийим-кечаклар, уй-рўзгор буюмлари, заргарлик буюм-лари ва бошқа турли осори атиқалар-жами 257 та экспо-нат сақланади. Кийим-кечаклар халқ тари-хи билан узвий боғлиқ бўлиб, у моддий-маданий ёд-горликлар ичида халқларнинг миллий ўзига хослигини акс эттириб, этник белгилари би-

Бу ерда асосан, қизил, сарик, тўқ сарик рангли матолардан кенг фойдаланилган. Нўғай ёқа шаклида, энглари узун, олдида ироқи тасма тикилган. Асосан Кашкадарё воҳаси аёллар либосларининг ёқаси-да, энгида, этакларига кашта бериб тикилади. У кашталар-да асосан кўк, қизил, яшил ранглар севиб ишлатилади. Уларда турли гулларнинг кўринишлари, зилол сувлар-нинг оқшини кузатиш мум-кин. XX аср ўрталарига келиб эса чопоннинг яна бир тури — мурсаклар ҳам кийилган. Тошкентда мурсак, Хоразмда мисак, Фарғонада мунисак, Бухоро, Самарқанд ва Шаҳ-рисабзда эса калтача номи билан аташган. Калтачалар пахта солиниб қавилган бўли-ши ҳам мумкин. Кашкадарё калтачалари энглари кенг, астарли, тор белли қилиб ти-килган. Кейинчалик, мурсак-лар маросим кийимига айлан-ган. Кашкадарё аёлларининг каштали нимчалари ҳам бошқа вилоятларникидан аж-

ралиб туради. Бу нимчаларда ҳам кўк, қизил, оқ, сарик ранглардан кенг фойдалани-лади. Хусусан, хозирги пайт-да ҳам ҳар бир қизнинг сар-посида ана шундай пахта-симон гулли, қўшанотсимон нақшли беазқалар нафис ти-килган нимчаларни кўриш мумкин. Бойжелеги деб аталувчи бош кийимини ўрта ёшли аёллар ханузгача ёпишишади. Дўппи энг кўп тарқалган бош кийими ҳисобланиб, дастлаб Эронда ва туркий халқларда расм бўлиб, кейин бошқа халқларга ўтган. Жой-ларнинг табиати, кишилар диди, халқ амалий санъати усуллари таъсирида турли хиллари вуҷудга келган. Ма-салан, ироқи дўппи Ўзбеки-стонда дастлаб Шаҳрисабзда урф бўлиб, сўнгра бошқа ша-ҳар, қишлоқларга кенг тарқ-алган. Кейинчалик, бу дўппи ҳам ҳар бир шаҳарнинг ўзига хос беазқ усулида яратила бошланган. Ривоятларга қараганда, Амир Темур Ироқдан турли хунармандлар қаторида дўппидўзларни ҳам олиб ке-лган. Шу сабабли, улар тиккан дўппи "ироқи" деб аталган. Дўппининг бу тури иллари суғурилиб, тўр холига келти-рилган биз (канавага) ранг-дор ипак ёки энгичка тола-ли пахта или билан тикила-ди. Унинг "терма" ва "босма"

ШАРҚОНА ОҲАНГЛАРУ ЗЕБО МУШОҲАДАЛАР

Ҳинд диёри ўзининг табиати ва санъати билан халқимизни ва бошқа миллатларни ҳар доим ўзига жалб қилиб келган. Кўп халқлар уни "сеҳрли ўлка" дейишади. Одамларнинг меҳмондўстлиги, жони-ворларга озор бермаслиги билан ҳам Ҳиндистон бундай таърифага сазовор бўлгандир. Ушбу мамла-кат ва халқимиз ўртасида савдо-сотик ва маданий алоқалар асрлар давомида "Буюк ипак йўли" ор-қали ривож топиб келганлигини айтиб ўтиш ўрин-ли. Амир Темур авлодлари бўлмиш бобурийлар су-лоласи ҳинд маданиятига самарали ҳисса қўшгани-ни бутун дунё аҳли билади. XX асрга келиб эса Ҳиндистон билан кин ва уму-ман санъат соҳасидаги алоқаларимиз ривожланган. Сўнгги йилларда эса муносабатларимиз янги бос-қичга кўтарилди, десак муболаға бўлмайди. Тош-кентда очилган Ҳиндистон элчихонаси, Ҳинд ма-даният маркази, Тошкент "Кришнани англаш" ди-ний марказларининг фаолият юритаётганлиги фик-римиз далилидир. Ҳиндистон билан ҳар томонлама алоқаларни яна-да ривожлантириш, ҳинд маданияти ва урф-одат-ларини ёшларимизга кўрсатиш мақсадида "Бунёд-кор" ёшлар телеклубида бўлиб ўтган Ҳиндистон маданияти кунлари шарқона оҳанглару зебо му-шохадалар билан қатнашчилар хотирасидан ўрин олди.

Маданият кунларининг очилишида ҳинд санъати ва урф-одатларидан намуналар намойиш қилин-ди. Ҳиндистон маданиятининг тарихи ва бугундан дарак берувчи расмлар ҳамда китоблардан таш-кил топган кўргазмада эса ёшлар ўзларига керак бўлган манбаларни ўрганишди. Тадбирда Ҳиндистон маданият марказининг ди-ректори Жозеф Лобо, Деҳли университети профес-сори Сачи Чакраварти, Жаҳон иқтисодиёти ва дип-ломатия университети ҳинд бўлими профессори Су-хаш Чакраварти ва ҳиндшунос олим Амир Файзий-лар ташриф буюришди.

Маданият кунларининг иккинчи куни ҳинд кино-лари ва видеотасмага ёзилган ҳужжатли фильмлар-ни намойиш қилиш орқали давом этди. Ва "Сиз Ҳиндистонни биласизми?" мавзудаги викторина-да ёшларимиз қатнашиб, ажойиб совғалар эгаси бўлишди. Уч кун давом этган маданият кунлари Ҳиндистон маданияти марказига уюштирилган сەҳнат билан якунланди. Шу куни марказга ташриф буюрган бар-ча-барчага ҳиндистонликлар катта эҳтиром кўрса-тишди.

Жаноб Жозеф Лобо юртдошларимизга қарата шундай деди: — Мен шунча йиллардан бери Ўзбекистонда яша-ётган бўлсам-да, лекин бугунгичалик ҳаяжонлан-маган эдим. Ўзбек йигит-қизларининг ҳинд рақс ва урф-одатларини чин юракдан ижро қилиб бериш-гани, ҳинд давлатчилиги ҳақидаги қўллаб маълум-отларга эга эканлиги мени жуда ҳам қувонтирди. Демак, биз (Ўзбекистонда бекорга яшамётган экан-миз. Малюот ЭРХОНОВА, Юнусобод туманидаги 9-тарих фанига ихтисослаштирилган мактаб ўқувчиси

Ўқувчининг қизиқиши ва мотивлиги асосида ўқитилган дарс унга завқ беради. Ўқувчи машғулотдан ҳам руҳий, ҳам ҳиссий, ҳам маънавий озуқа олади.

Дарҳақиқат, бу амалий тажрибалардан воқиф бўлиш келгусида уларнинг шу соҳанинг малакали мутахассислари бўлиб етиштириларида асосий пойдевор бўлиб эътибор қилинади.

Sinab ko'ring

машғулотлар жараёнида фаоллигини кескин оширади. Ўқувчининг билимдонлиги таълим учун ҳамма нарса эмас, муҳими, ўзида бориши ўқувчиларга қизиқарли тарзда етказиб бера олишидир. Қизиқтирган — эргаштиради, эргаштирилган — тарбиялайди. Қизиқтирган ўқувчигина ўқувчининг машғулотидаги иштирокини истак даражасига айлантиради. Чунки қизиқиш билан хоҳиш руҳий тайёргарлик ва завқ билан интилиш ҳам бўлганда самара юксак бўлади. Самаранинг юксаклиги ўқувчининг дарога мажбур этилмаслигидан, машғулота ўзида ички эҳтиёж сезишдан аниқлашиб туради. Ўқувчининг ўқиши истамаслиги, менимча, ўқувчининг унинг

ЭНГ НАМУНАЛИ ФАКУЛЬТЕТ

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ташаббуси билан мамлакатимизнинг барча олий ўқув юртлиги ўртасида ўтказилган "Республиканинг энг намунали факультети" танловининг якуний босқичи ўз ноҳиясига етди. Ушбу танлов уч босқичда ўтказилиб, 1-босқичда ҳар бир олий ўқув юртидан битта факультет шу олий даргоҳнинг энг намунали факультети сифатида иштирок этди. 2-босқичда шахар ёки вилоят бўйича энг намунали деб то-

Tanlov

пилган факультетлар қатнашиб, кейинги 3-босқич, яъни республика босқичида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди. Факультетлар танлови қуйидаги мезонлар асосида баҳоланди:

- илмий салоҳият;
 - замонавий ўқитиш ва ахборот технологиялари билан жиҳозланганлик даражаси;
 - дарсликлар, ўқув қўлланмалар ва маърузалар матнлари билан таъминланганлиги;
 - талабаларнинг ўқув-ўзлаштириш даражаси;
 - илмий, маънавий-маърифий ва спорт тадбирларининг йўлга қўйилганлиги ва бошқалар.
- Танловда барча кўрсаткичлар бўйича юқори натижаларга эришган Тошкент Давлат иқтисодиёт университетининг "Иқтисодиёт ва статистика" факультети республиканинг "Энг намунали факультети" деб топилди, ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 1-даражали дипломи, қимматбаҳо совалар билан тақдирланди.
- Воситжон ИМОМОВ, "Иқтисодиёт ва статистика" факультетининг 4-курс талабаси

Kasb-hunar kollejlarda

Давлат иқтисодиёт университети, Тошкент Молия институти қошидаги малака ошириш курсларида ўз малакаларини ошириб келадилар. Талаба-ёшларнинг маънавий етук бўлиб ўсишларини таъминлаш мақсадида ҳам кўпгина маънавий-маърифий тадбирлар ўтказиб турилади. Бу тадбирлар ўтказилган Марказининг маънавий етук бўлиб ўсишлари, республика Маънавият ва маърифат Маркази, Тошкент шаҳар ҳамда Чилонзор туман Маънавият ва маърифат кенгашлари, Зангиота, Чилонзор туман

БЎЛАЖАК БАНКИРЛАР МАСКАНИ

ҳисоб-кредит коллежининг ўрни алоҳида. Мазкур таълим муассасаси Марказий банк ташаббуси билан малакали мутахассислар бўлиб етиштириларида асосий пойдевор бўлиб хизмат қилади. Маркази томонидан белги-ланган тартибда олиб бориладиган бўлиб, кўпгина талабалар тахсил олишмоқда. Уларга 60 нафардан зиёд тажрибали ўқувчилар дарс берадилар. Уларнинг 2 нафари фан номзоди, 12 нафари олий тоифали, қолганлари эса етук малакага эга бўлган мураббийлардир. Бундан ташқари, Марказий банк, тижорат банкларидан мутахассис педагоглар ўз билим ва тажрибаларини талабаларга ўргатадилар. Ҳозирги кунда мамлакатимизда 38 та тижорат банклари ва 800 дан ошқин филиаллари мавжуд бўлиб, айтиш мумкинки, у ерда ишлаш сирлари, йўналишларини бўлажак банк ходимлари ушбу таълим муассасасида ўрганишга эришадилар. Бунинг учун уларга намунавий ўқув дастурлари асосида назарий ва амалий билимлар бе-

тажрибалардан воқиф бўлиш келгусида уларнинг шу соҳанинг малакали мутахассислари бўлиб етиштириларида асосий пойдевор бўлиб хизмат қилади. Шунинг учун бўлса керак, яъни амалиётни талабалар пухта ўтаганликлари боис, уларнинг деярли 90 фоизи банкларда иш фаолиятларини бошлайдилар. Қолган қисми эса олий ўқув юртига кириш учун ҳужжат топширадилар. Ёшларнинг ўқув жараёнида мукамал билим олишларини тўғри ташкил қилиш мақсадида коллежда "Банк" ўқув хонаси мавжуд. Унда уларнинг ўзлари банк фаолияти билан шуғулланиб, тажриба тўплайдилар. Шунингдек, "Асака-банк"нинг мини банки бўлими очилган. 2 та компьютер хонаси ҳам бор. Буларнинг ҳаммаси — талабаларнинг мустақкам билим эгаллашлари учун яратилган шарт-шароитлардир. Коллежда ўқитувчилар малакасини ошириш ҳам муҳим жиҳатлардан биридир. Улар кўпгина тижорат банклари, "Минтақавий банк", "Марказий банк" ўқув марказлари ҳамда Тошкент

ИИБ, прокуратуралари билан ҳамкорликда ташкил қилинади. Ушбу ўтказилган тадбирларнинг маънавий жиҳатдан таъсири талабалар ҳаётида жиддий сезилмоқда. Уларнинг аксариятининг мазсуви — ёшларни турли қўнғир йўлларга бошловчи гиёҳвандлик "касаллиги", диний ниқоб остида қилинадиган қабих ҳаракатлардан сақловчи тадбирлардир. Шунингдек, гуруҳ раҳбарлари билан ҳамкорликда ҳар душанба кунининг охириги дарси "Тарбиявий соат" деб белгиланган. Ушбу маънавий силжишлар 220 ўринли ётоқхонага ҳам кўчган. Чунки, талабаларнинг аксарияти, яъни 50 фоиздан ошгани вилоятлардан келиб ўқитганлиги боис, ўқиш жойида ҳам, талабалар уйда ҳам улар жиддий назорат остида бўладилар. Шу сингари уларга иқтисодий билим бериш билан чекланиб қолмасдан, маънавий савияси етук бўлиб ўсишларини эътиборга олган ҳолда тарбиявий дарсларга аҳамият қўйиб, таълимнинг эътироф этиш керак. Гофур ЖАБИЕВ, "Ma'rifa" мухбири

ҚИЗИҚТИРИШ ДАРС САМАРАДОРЛИГИНИ ТАЪМИНЛАЙ ОЛАДИМИ?

ришининг яна бошқа бир омиллари ҳам борки, буни барча ўқитувчилар ҳам ҳисобга олаётди, деб бўлмайди. Бу омиллардан бири фанга ўқувчини қизиқтиришдир. Ўқувчини дарога қизиқтириш самарадорлигини кескин ошириш жиҳатлардан бири ҳисобланади. Дарснинг моддий жиҳатларини мустақкамлаш, турли шакллари билан янги эътибор, бироқ, бу таълимнинг асосий қадрияти ҳисобланган ўқувчи шахсини назардан йироқлатиш ҳисобига бўлмаслиги лозим. Чунки баъзи ўқитувчилар дарс турлари ва шакллари асосий ҳисоблаб, ўқувчини унутиб қўядилар. Дарснинг янги-янги шакллари қўлланишдан қўзғалган мақсад ҳам, аввало, ўқувчи бўлиши зарур. Янги дарс шакллари ўқитувчига эмас, кўпроқ ўқувчига имконият яратиши лозим. Янги педагогик технологияларнинг асосида ҳам ана шу зарурият ётади. Кўпгина ўқитувчилар эса ўзига имконият яратиш пайида бўлишади. Баъзан эса янги дарс шакллари ўқувчи кутган натижани бермайди. Бу ҳолатнинг бири қатор сабаблари бор: биринчидан, ҳамма ўқитувчи ҳам замонавий педагогик технологиялар асосида дарсни ташкил қила олмайдилар. Чунки уларнинг барчасини ҳам бугунги кун талаби даражасидаги педагогик маҳорат соҳибдари, деб бўлмайди. Иккинчидан, мод-

лай олмайди. Ҳар қандай янги дарснинг муваффақияти унинг бирор метод ёки шаклида эмас, айнан тақдорланмаслигида, унинг қизиқарлилигида, ўзига хос янгилик ва ижод маҳсули эканлигидадир. Негаки, янги кашфиёт, ижод ҳеч қачон бошқаларни бефарқ қолдирмайди, у ҳамиша қизиқарли. Дарс бу ижод, ижод эса, янгилик дегандир. Бир методда, бир шаклда дарсни қайта тақдорлашга интилиш машғулоти қилинган тақдирда ҳам қизиқарли бўлади. Ҳар қандай янгилик қизиқарлидир, қизиқарли дарс эса энг самарали машғулотдир. Ўқувчининг қизиқиши ва мойиллиги асосида ўтилган дарс унга завқ беради. Ўқувчи машғулотдан ҳам руҳий, ҳам ҳиссий, ҳам маънавий озуқа олади. Қизиқиш барча сезги органлари фаолиятини машғулотага жамлайди. Қизиқиш қатнашаётган ўқувчи кўпроқ ва пухтароқ ўзлаштирилади. Қизиқиш — танлаш демасди, танлаш эса қинчор, яхшироқ бўлишига интилишдир. Қизиқиш ўқувчида билишга интилишни, дунёқарашни кенгайтиради. Қизиқтириётган нарсани, ҳодисани ўқувчини воқеанинг моҳиятини очиб беради. Ўқувчининг қизиқиши билишни истаган нарсанинг моҳиятини чуқур англамагунча ривожланиб боради. Ўқувчи ана шу қизиқиш асосида излаётган, билиши керак деб ҳисоблаётган на-

рса ва ҳодисаларни тафтиш қилади, синчилаб ўрганади, охир-оқибат ўзи учун нимадир кашф этади. Шунинг учун ҳам қизиқиш билан ўзлаштирилган билимлар хотирада узоқ сақланади. Демак, қизиқиш-интилиш, интилиш-танлаш, танлаш эса англашга сабаб бўлади. Хулоса шунки, ўқитувчи шогирдларига билимларни тайёр ҳолда беришдан кўра унинг ўзида билишга хоҳиш уйғотиши, қизиқтириши кўпроқ самара беради. Тез ва тайёр ҳолда ўзлаштирилган билимлар хотирадан тез ўлиб кетади. Қизиқишлар асосида, хоҳиш ва истак билан мустақил, моҳияти аниқлаш билан ўзлаштирилган билим ва кўникмалар ўқувчи хотирасида бир умрда муҳрланади. Қизиқишнинг замирида ҳиссиёт ҳам ҳозир бўладики, унда билимлар шунчаки, йўл-йўлакай ўзлаштирилмайди. Қизиқиш

қизиқишлари билан ҳисоблашмаслиги, зўрлаб, ҳатто, мажбур қилиб ўқитишга бўлган ҳаракати сабабли пайдо бўлади. Ўқувчи шахсиятини оёқ-ости қилиш, зўғум шартлида, у ўз қобилиятини, мустақиллигини, ижодий фикрларини кўрсата олмайдилар. Шу боис, устоз ўз шогирдларига ёндашишининг ўзига хос йўллари билан ўқув-тарбия жараёнини ташкил қилишнинг ўзига хос психологик асосларини танлаши зарур ва унда ўқувчиларнинг қизиқишлари муҳим зарурият деб қаралиши лозим. Ҳар бир дарс педагогик ҳамкорликка, қизиқишлар асосидаги тенг кишилар муносабатига айланганда, тарбиявий имкониятлари ошиб боради. Қаттиқ талаблар, танбеҳлар, ёмон баҳо қўйиб жазолашлар, қўполик, адолатсизлик ўқувчиларда қўрқув ва ўзига ишонмаслик, фикр билдирмаслик касаллигини келтириб чиқаради. Ўқитувчидан қўрқиб дарсни ёмон кўришга, дарсни ўзлаштирилмаслик, мактабдан нафратланишга оқиб келади. Болани интилиш қувончидан, яратиб завқидан маҳрум этади. Шунинг учун ҳам шогирдларинингизни, аввало, машғулотларга қизиқтириш ва сўнгра юксак натижалар кутинг.

Р.КЕЛДИЁРОВ, ТШПҚТМОЙ проректори, педагогика фанлари номзоди

БЎШ ВАҚТ БЕКОРЧИЛИК ЭМАС

Ўқувчи мактабдан қайтгач, буш вақтини қандай ўтказасиз? Айнан шу масала ёшлар тарбиясида муҳим урин тутиши беҳ қулдек аён. Зеро, уларнинг жиноят кучасига кириб кетмасликлари, хатарли оқимларга қўшилмасликлари, гиёҳвандлик ва ичкиликбозликка ружу қўймасликлари ана шу масалага оқилона ёндашишга боғлиқдир. Жумладан, бизнинг марказимиз ҳам ёшларнинг мактабдан ташқари буш вақтларини мазмунли, фойдали ўтказишга хизмат қилади. Марказимизда тоғ туризми, музей фаоллари, ёш сайёҳлар, ёш улқашунослар каби 31 та тугарак фаолият курсатилди. Кейинги йилларда уларнинг қаторидан "Ёш киносаёҳатчилар", "Ёш иқтисодчилар" клублари каби янги йўналишлардаги тугараклар ҳам урин олди. Авваллари тугаракларимиз марказнинг ўзида фаолият курсатар ва унга узоқ худудлардан қатнаш қийинлиги учун аъзолар сони жуда оз эди. Шу сабаб биз тугаракларимизни маҳаллаларга, мактабларга қўқирдик, эндиликда Андижон шаҳридаги Исломобод, Саъдий маҳаллалари, Андижон туманидаги Гузар маҳалла фуқаролар йиғинлари қошидаги тугаракларимиз фаол иш олиб бормоқдалар. Шаҳрихон туманидаги 10-урта мактаб қошида ташкил этилган тоғ сайёҳлари туга-

раги аъзолари қодир тикиш, тусиқлардан утиш, сафарга шайланиш, биргалликда қўйлаш, деворий газета тайёрлаш каби сайёҳлар учун зарур бўлган омилларни доим машқ қилиб борадилар. Яқинда улар Тошкент вилояти Бустонлик тумани Қоронкул сайёҳлар базасида ўтказилган республика беллашувларида фахрли уринини эгалладилар. Янги йўналишдаги "Ёш киносаёҳатчилар" клубига 45 ўқувчи аъзо бўлган. Улар М.Воҳидова раҳбарлигида улқамиз табиати, флора ва фаунаси, ажойиб инсонларини уларни видеотасмаларга муҳрламоқдалар. Шунингдек, клуб аъзолари вилоят улқашунослик музейи фондларидаги буюмларни ҳам видеотасмага туширишни режалаштирганлар. Раҳмон Хужаев, Қобилжон Абдурахмонов, Зайнабхон Аҳмедова, Абдурауф Янгибоев каби мураббийлар велосаёҳат, сайёҳ, сайёҳ-экологлар, музей фаоллари, ёш гидрологлар йўналишларида ўқувчилар билан иш олиб боришмоқда. Яқинда марказимизда очилган эшиклар куни ўтказдик. Унга барча тугаракларимиздан вакиллар иштирок этиб, узаро тажриба алмашдилар. Мамлакатимизнинг турли тарихий шаҳарларида саёҳатлар уюштириш, таниқли олимлар, адиблар, санъаткорлар, спортчилар билан

учрашувлар ўтказишни режалаштирганмиз. Лекин, бу борада муаммолар ҳам йўқ эмас. Боиси, Марказ учун замонавий автобус зарур. "Экосан", табиатни муҳофа-

за қилиш, тарихий ва маданий ёдгорликларни асраш каби турли нодавлат ва нотижорат ташкилотлар билан алоқаларни мустақкамлашимиз лозим. Бу эса фаолиятимизнинг янада қизиқарлироқ, мазмунлироқ бўлишида катта омил бўлади. О.ОРТИҚОВ, Андижон вилояти ёш сайёҳлар ва улқашунослар марказининг директори

Хунари бор хор бўлмас. Йигит кишига қирқ хунар оз. Хунари йўқ кишининг, унуми йўқ ишининг. Бу мақоллар беҳиж айтилмаган. Киши ҳаётда яшар экан, умри давомини ўқиб, ишлаш билан биргалликда бирон касб-ҳунар эгаллашга ҳаракат қилади. Чунки хунар доимо киши ҳаётида асосатди. Ўқиб олим бўлиш мумкин, лекин қўлида бирор хунари бўлмаган киши турмушда қийналиши аниқ. Гилам тўқувчи подшо ҳақидаги ривоятни барчамиз эшитганмиз. Юртинг гўзаили бўлган бир қизга совича жўнатган подшо, "нечта хунари бор?" деган саволга дуч келади ва бирорта ҳам хунари йўқлигини айтади. Буни эшитган қиз совчаларга рад бошқа киши гиламни сотиб ололмайдилар. Малика гиламни кўриб, нақшларини танийди ва подшодан хабар топади. Шундай қилиб, хунарни подшо ўлимдан қутулиб қолади. Касб-хунарнинг ҳаётда нечоғлик зарурлигини мана шу ривоятдан ҳам кўришингиз мумкин. Шунинг учун ота-оналаримиз фарзандларини ёшларидан бошлаб хунар ўргатишга ҳаракат қиладилар. Бугун биз фикр юритаётган мавзу бўйича республика ўқувчилар саройида олиб борилаётган хайрли ишлар диққатга сазовордир. Мазкур максадда 137 та тугарак фаолият курсатиб, уларда 4000 га яқин ўқувчилар ўз қизиқишлари бўйича хунар ўрганимоқдалар.

оналар ўзлари эстагандек киши бўлиши учун фарзандини тугаракка ёздайдилар. Лекин боланинг ўзи қайси санъат турига қизиқса, ана шу қизиқиш вақт ўтиши билан юзга чиқади ва албатта, қайси тугаракка қатнаш лозимлигини ўзи белгилайди. Ўқувчилар саройига кираверишдаги ўриндиқда ўтирган мана бу бола бир йўлга учта тугаракка қатнар экан. "Қандай қилиб улқашсан?" деган саволимга бамайилхотиргина жавоб берди. Унинг айтишича, тугараклар бошқа-бошқа кўнрага белгиланиб, ҳар бир бола (агар хоҳиши бўлса) бемалол 3-4 та тугаракка қатнаши мумкин. Юқорида таъкидлаганимиздек, санъат йўналишидаги тугаракларга, айниқса рақс тугаракка қатнашувчилар катта натижаларга эришмоқдалар. Ҳозирда "Юлдуз", "Гуллола" рақс дасталари мамлакатимизда ҳар йили нишонланадиган Мустақиллик, халқимизнинг азалий миллий қадриятларини ифодаловчи Наврўз каби байрам-

дилар. Саройга кириб келаётган ўқувчиларнинг аксарияти тўқуш тугаракка аъзо бўлган қизларни ташкил этади. Ушбу тугаракка "Халқ таълими аълоди ва албатта, қайси тугаракка қатнаш лозимлигини ўзи белгилайди. Ўқувчилар саройига кираверишдаги ўриндиқда ўтирган мана бу бола бир йўлга учта тугаракка қатнар экан. "Қандай қилиб улқашсан?" деган саволимга бамайилхотиргина жавоб берди. Унинг айтишича, тугараклар бошқа-бошқа кўнрага белгиланиб, ҳар бир бола (агар хоҳиши бўлса) бемалол 3-4 та тугаракка қатнаши мумкин. Юқорида таъкидлаганимиздек, санъат йўналишидаги тугаракларга, айниқса рақс тугаракка қатнашувчилар катта натижаларга эришмоқдалар. Ҳозирда "Юлдуз", "Гуллола" рақс дасталари мамлакатимизда ҳар йили нишонланадиган Мустақиллик, халқимизнинг азалий миллий қадриятларини ифодаловчи Наврўз каби байрам-

нафақат хунар ўргатилади ва балки шарҳимизда мавжуд бўлган музеёларга, уй-музеёларга, мустақиллик йилларида бунёд этилган янги иншоотларга саёҳатлар уюштирилиб, ўқувчиларнинг қўнғили дами олишларига имконият яратилади. — Шунингдек, мазкур максадда "Аср ёшлари" клуби ташкил этилган. Бу клубнинг аъзолари шу саройнинг аъзолари. Уларда Ватанга бўлган меҳр-муҳаббатни мустаҳкамлаш, жали ҳондаги таълим тизимида рўй бераётган энг сўнғи янгиликлардан воқиф этиб туриш клубининг мақсадида, — дейди клуб раҳбари Бахтиёр Ғулмонов. Клубнинг келажакдаги режалари улғ. БМТнинг "Тараққиёт" жамияти, ЮНЕСКО, Ўзбекистондаги ЮНЕСКО ишлари бўйича миллий комиссияси ҳамкорликда ишлар олиб бориш кўзда тутилган. Дарҳақиқат, ўқувчилар саройи нафақат шарҳимизда, балки республикамиз бўйича ҳақиқий маънода ўқувчиларга касб-хунар берувчи асосий максаб ҳисобланади. Зеро, билимни, соғлом бўлиб ўсиб келаётган авлод хунар ҳам эгалласа, мамлакатимиз келажакда бундан-да обод бўлмай! Назоқат ХОЛМЕТОВА, "Ma'rifa" мухбири

ПОДШОНИ АСРАГАН ХУНАР

ЛЕОНИД КУЧМАНИНГ ХИТОЙГА ТАШРИФИ

Украина президенти Леонид Кучманинг Хитойга уюштирган расмий сафари чоғида икки давлат ўртасида ҳарбий соҳа бўйича бир неча муҳим ҳужжатлар имзоланди.

Украинанинг замонавий техникалари етарли даражада бўлиб, унинг ҳарбий бюджети 17 миллиард долларни ташкил этади.

Ўтган ҳафтада Украина ҳукуматини истеъфога чиқарган Леонид Кучма янги бош вазир лавозимида Донецк вилояти губернатори Виктор Янукович номодини парламентга тақлиф сифатида киритган. Эртага эса бош вазир лавозимида тайинлаш бўйича овоз бериш бўлиб ўтади.

КУТҚАРУВ ИШЛАРИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Аввал хабар берганимиздек, Испаниянинг шимоли-ғарбий қирғоқларида ҳалокатга учраган Грециянинг "Престиж" танкеридан кутқарув гуруҳи иш олиб бормоқда. Мақсад кема бортида жойлашган 77 минг тонна нефтни сувга оқиб кетишини тўхтатишдир. Ҳозиргача сувга 3 минг тонна нефть оқиб кетган. Айни вақтда мазкур ҳудудда балиқ овлаш тўхтатилган бўлиб, ҳўжаликнинг бу тури билан шуғулланадиган аҳоли учун ҳукумат компенсация тўлашни режалаштирмоқда.

Элатиб ўтамиз, Багама ороллари байроғи остида Латвиядан Гибралтар томон йўлга чиққан Греция танкери 13 октябрь куни ҳалокатга учраган эди.

ПОКИСТОНДА ДАФН МАРОСИМИ

Марказий Разведка Бошқармасининг 2 нафар ходими ўлимида айбланиб, АҚШда олий жазога тортилган покистонлик Айман Кансининг жасади Покистонга келтирилди. Аэропортда марҳумнинг тарафдорлари норозилик ўтказдилар. Кеча Кансининг дафн этиш маросими ўтказилган бўлса, Қўшма Штатлар мазкур ҳолатдан сўнг Покистондаги ўз фуқароларига нисбатан хавф бўлиши мумкинлиги боис, оғоҳлантириш билдирди. Афғонистондаги аксилтеррор кампания сабаб АҚШ-Покистон муносабатлари кенг ривожланган бўлса-да, маҳаллий аҳоли ўртасида америкаликларга нисбатан ёмон кўз билан қараш бор.

“АЭРОФЛОТ” “AIRBUS” СОТИБ ОЛДИ

Европанинг “Airbus” компанияси Россиянинг “Аэрофлот” компаниясига 12 та А319/320 русумли самолётлари сотганлигини маълум қилди. Мазкур 650 миллион долларлик шартнома Тулуза шаҳрида Россия бош вазир Михаил Касьянов ва унинг французлик ҳамкасби Жан-Пьер Раффарен ўртасида имзоланди.

Айни вақтда “Аэрофлот” компанияси 11 та айнан шу русумдаги самолётларга эга бўлса, 13 нафар россиялик самолётсозлар Тулузадаги “Airbus” заводида маляка оширмоқдалар.

КОПЛОННИНГ ХҲУЖУМИ

Германия ғарбидаги Крефельд ҳайвонот боғида Катрин номли қоплон ўз қафасидан чиқиб, талайгина қирғин келтирди. У озодликка чиққач, шу атрофда юрган кенгурлар тўдасига ҳужум қилган, натижада 13 та кенгурдан бор-йўғи учтаси тирик қолган бўлиб, уларнинг ҳам биттаси ўлган оғаснинг халтачасидан топилди.

Ийртқичнинг хавфи эса бартарф этилиб, у яна ўз қафасига қайтарилди. Мазкур воқеага қадар Крефельд боғи дунёдаги энг кўп кенгурлар сақланадиган ҳайвонот боғларидан саналар эди.

СУД ЖАРАЁНИ БОШЛАНДИ

Жанубий Кореядаги АҚШнинг ҳарбий базасида 2 нафар америкалик сержант устидан суд жараёни бошланди. Боиси, ўтган июнь ойида сержантлар бошқариб кетаётган бронетранспортёр Сеул атрофидаги кўчалардан бирининг чорраҳасида 13 ёшли икки қизалоқни уриб юборган ва натижада мактаб ўқувчилари ҳалок бўлган эдилар. Ушунда фожеадан сўнг маҳаллий аҳоли АҚШ ҳарбийларини Жанубий Кореядан олиб чиқиб кетиш бўйича норозилик намойишлари ўтказганди.

АФҒОНИСТОНДА “АЛ-ҚОИДА” ЛАГЕРЛАРИ

Американинг “Newsweek” журналининг ёзишича, “Ал-Қоида” ташкилоти Афғонистонда ўзининг ҳарбий лагерларини тикламоқда. Маълумотларга кўра, сўнгги вақтларда мазкур лагерларда юзлаб террорчилар тайёргарликдан ўтганлар. Лагерга келганларидан сўнг 2 ҳафта мобайнида уларга гранатомёт, турли қуроллар ва портловчи моддалар билан ишлаш ўргатилади, сўнгра эса маҳаллий аҳоли орасига юбориладилар. Ҳозирда 10 дан ортиқ лагерлар ишлаётган бўлиб, яқин вақт ичиде Афғонистон барқарорлигига таҳдид солиниши мумкин. “Интернет” хабарлари асосида тайёрланди.

СПОРТЧИЛАР МАҲАЛЛАСИ

Келажакни уйлаган ҳар бир ота-она ўз фарзанди тарбияси туфайли орзуларининг амалга ошишини, мурод-мақсадига етишишни истайди. Сўхбатлар чоғида гоҳо кексалардан нега мен ёшлигимда миллий кураш, бокс, шахмат, футбол, теннис билан шуғулланмаган эканман, деган пушаймонни эшитиб қоламиз. Уларнинг уқинида катта ҳақиқат бор. Ёшлик утиб кетди, ақл ва танга сайқал бериш имконияти бу пайтда йўқолди.

Адабиёт ва санъат, театр, кино инсонлар тақдирининг сон-саноксиз кечмишларини таъсирчан таҳлил этиб, сабоқ вазифасини утайди. Шу маънода спорт ҳам инсонни ёшлиқдан ўз ҳаракат ва билими билан пухталикка етаклайди. Зеро, ёшлиқдаги ўйин — ҳаётнинг бошланишидаги синодир. Унинг сабоқлари инсонни келажакда йўлдан адашмаслиги учун машғала бўлиб хизмат қилади.

Биз ҳикоя қилмоқчи бўлган инсон самарқандлик Мамажон Аҳмедов ҳам айнан умрини спортга бағишлаган кишилардан саналади. У киши 1996 йил Сиёб туманининг ўзи истиқомат қиладиган Оби-Машат қишлоғида Соғломлаштириш марказини ташкил этишда

бош-қош бўлганлардан бири. Зеро, бу маҳалла ултмишга назар ташласак, марҳум машҳур полвонлар Ҳожимухаммад полвон, Ҳамроқул полвон, Аҳмад полвон ва Маъруф полвонларнинг номларини куришимиз мумкин. Маҳалла ёшларини узида бирлаштирган Соғломлаштириш марказида ҳам ўтган кичка давр ичиде 18 та спорт устаси, учта Ўзбекистонда хизмат курсатган спорт устаси, учта юнон-рум кураши бўйича ва битта дзо-до бўйича Ўзбекистон чемпионолари этиштиб чиқди. Маҳалланинг бундай ютуқларга эришишида Мамажон аканинг улуши каттадир. Ҳозирда эса унинг уғиллари —

юнон-рум кураши бўйича Ўзбекистон чемпионолари — Худоёр ва Бехзод, кураш бўйича спорт устаси Шерзодлар 250 нафар ёшлар билан спортнинг юнон-рум, оғир атлетика турлари бўйича бепул машғуллар олиб бормоқдалар. Бугунга келиб Оби-Машат маҳалласининг 4 нафар ёш усмирлари Самарқанд Давлат университетининг жисмоний тарбия факультетида ўқимоқда. Марказ марҳум спортчи Аҳмад Ҳамроқул номида бўлганлиги боис, ҳар йили унинг хотирасига бағишлаб, халқаро мусобақалар ўтказилади.

Ўзбекистонда хизмат курсатган спорт устаси М.Аҳмедовнинг уйига ташриф буюрган одам у кишининг уй-музейини томоша қилиб, Мамажон акага ҳавас қилиши тайин. Шунинг учун булса керак, бугун мана шу музей асосида Самарқанд спорт музейи ташкил этилиши арафасида.

Бу халқсевар инсоннинг йўлга қўйган хайрли ишларидан бугун маҳалла аҳли ҳам миннатдор. Боиси, ҳар бир ота-она ўз фарзандларини буш вақтларида доимо ушбу спорт масканидан топади. Шу сабабли, маҳалла ёшлари ўртасида жиноятчилик кучасига қирган ёки ичкиликбозликка ружу

қўйганларни курмайсиз. Биз билан сўхбатда Мамажон ака ўз соғломлаштириш маркази ҳақида гапириш билан бирга яқинда “Ўзбекистон болалар спортини ривожлантириш жамғармаси фаолиятини ташкил этиш тўғрисида” қабул қилинган Вазирлар Маҳкамасининг қарорини қувонч билан тилга олди.

“Президентимиз ташаббуси билан ташкил этилган бу жамғарма айни пайтда энг долзарб воқеага айланди. Зеро, у болаларимизнинг келажакда соғлом, бақувват бўлиб камол топишларида катта туртки бўлади. Ҳозирда чекка-чекка қишлоқларда шарт-шароит йўқлиги ёки кунгилдаги деб бўлмаганлиги боис, ўз билимларини, тажрибаларини ёшларга ўргата олмаётган спорт мураббийлари бисёр. Уйлайманки, жамғарманинг вилоят ва туманларда ҳам бўлишлари фаолият юрити бошлагандан сўнг, албатта, муаммага дуч келган уша мураббийларнинг ҳам йўллари очилади. Ва улар ёшлар билан ишлаш бошлайдилар. Бунинг замирида эса соғлом авлод орузасига эришиш учун ҳисса қўшишдек олий мақсад ётади”, дейди М.Аҳмедов.

Камолуддин АЛИОХУНОВ

Республика Вазирлар Маҳкамасининг 31 октябрдаги 377-сонли қарори ижроси бўйича Навоий вилоятида ҳам ишлар бошлаб юборилди.

Вилоят ҳокимининг қарорига асосан Ўзбекистон болалар спортини ривожлантириш жамғармасининг минтақавий Навоий вилоят бўлими ташкил этилди. Ҳомийлик кенгашининг раиси этиб вилоят ҳокими Бахриддин Рўзиев сай-

ЖАМҒАРМАНИНГ ВИЛОЯТ БЎЛИМИ ТУЗИЛДИ

ланди. Таъкидлаш жоизки, болалар спортининг вилоятда равнақ топиши учун 60 дан зиёд ташкилот, идора, муассасалар ҳамда қўшма корхоналар болалар жамғармасининг таъсисчилари ҳисобланади. “Пахта”, “Асака”, “Миллий банк”, “Ўзбек-инвест” вилоят сўғурта шўъба корхонаси, “Юсинком”, “Галакс”, “Коском” шулар жумласидандир.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, вилоятдаги 378 та мактабда 193 минг ўқувчилар жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланади. Бундан ташқари вилоятдаги 26 та касб-хунар коллежлари ва академик лицейларда эса 14600 нафар ёшлар спортнинг 29 тури билан ошно.

Ўткир ПЎЛАТОВ

II БОСҚИЧ ГОЛИБЛАРИ

Бошқа ҳудудлардаги каби пойтахтимизнинг Миробод тумани умумтаълим муассасалари ўқувчилари химоя қилдилар. Айниқса “миллионлар ўйини” номи олан футбол мусобақасида 175-мактаб болалари

ўртасида ҳам “Умид ниҳоллари” спорт ўйинларининг туман bosқичи зўр кўтаринкилик билан ўтди. Муросиз беллашувларда барча иштирокчилар ўз жамоалари шарафини муносиб

ҳаммадан кучли ва абжир эканликларини исботладилар ва 1-ўринни эгалладилар. Иккинчи ва учинчи ўринлар 328-ва 125-мактаб жамоаларига насиб этди. Енгил атлетика бўйича бел-

лашган спортчи ўқувчилар орасида 160-мактаб вакилларига тенг келадигани топилмади. Шоҳсупанинг иккинчи ва учинчи погоналарини 110-ва 31-мактаблар банд этдилар. Шунингдек, қўл тўпи бўйича голиблик 31-мактабга, сузиш бўйича эса 110-мактаб вакилларига насиб этди. Хуллас, шу тарихи бошқа турлар бўйича ҳам совриндорлар аниқ бўлди. Дарвоқе, мусобақаларни юқори даражада ташкил этишда Миробод туман ҳокимлиги, туман ХТБ, “Камолот” ёшлар ижтимоий ҳаракатининг туман бўлими бош-қош бўлидилар. Шунингдек, беллашувларда иқтидорли ёш спортчиларни аниқлаш ва уларнинг спорт билан жиддий шуғулланишлари учун шарт-шароитлар яратишга алоҳида эътибор берилди.

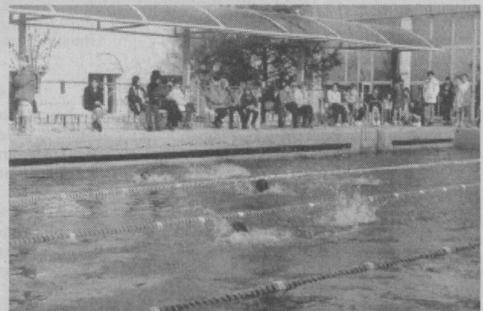
Паркент тумани мактаб ўқувчилари ўртасида ўтказиб келинаётган спорт мусобақалари қизиқарли ташкил этилаётганлиги билан ибратлидир.

Тумандаги мавжуд ўйингоҳлар ёшлар билан гавжумлашиб бормоқда. Яқинда “Тулбоғ” марказий ўйингоҳида “Умид ниҳоллари” спорт ўйинларининг иккинчи bosқичи бўлиб ўтди.

Унда спортнинг енгил атлетика тури бўйича тумандаги 16-мактаб жамо-

ПАРКЕНТЛИК СПОРТЧИЛАР

алари эстафета югуриш-баҳсларида 10-мактаб жамоаси биринчи, 31-мактаб

Ва беллашувларда таб жамоаси иккинчи, 9-1,2, 4-мактаб ўқувчилари жамоалари фаол қатнашдилар. Шунингдек, футбол

ИЛК БОСҚИЧ – ГУРУҲЛАРАРО БЕЛЛАШУВЛАР ЎТҚАЗИЛМОҚДА

Мамлакатимиз ўМҚХТ муассасалари ўқувчи-талабалари ўртасида ҳар икки йилда бир марта ўтказиб келинаётган “Баркамол авлод” спорт ўйинларининг кейинги йили Андижонда бўлиб ўтадиган республика bosқичига саралаш мусобақалари қизгин тус олмақда. Мазкур ўйинларнинг I bosқичи — академик лицей ва касб-хунар кол-

“Barkamol avlod — 2003”

лежларининг ўзида “Баркамол авлод — 2003”га тайёргарлик тарзида ўтказилмоқда. Тошкент қўрилиш ва миллий хўнарманчилик касб-хунар коллежида ҳам ушбу нуфузли мусобақада фаол қатнашиш мақсадида гуруҳлараро баҳслар бўлиб ўтмоқда.

— Бугунгача спортнинг футбол, волейбол, сузиш ва енгил атлетика турлари бўйича қатор беллашувлар ниҳоясига етказилди, — дейди коллеж жисмоний тарбия мураббийси Руслан Раунов. — Галдаги вазибалар эса шахар bosқичида жиддий иштирок этиб, Андижонга йўллана олишдир. Бу борада коллежimizда қатор тайёргарлик ва синов машғулотлари ўтказилмоқда.

Ф.ЖАБИЕВ Суратларда: гуруҳлараро мусобақалардан лавҳалар акс этган.

Бурхон РИЗОКУЛОВ олган суратлар

БМТ ИНСПЕКТОРЛАРИ БАҒДОДДА

додда президентнинг сиёсий масалалар бўйича маслаҳатчиси Амир Саад ва БМТ миссияларини мувофиқлаштириш бўйича миллий қўмита раҳбари Мухаммад Аминлар билан учрашдилар.

Ханс Бликснинг айтишича, илк текширувлар 27 ноябрь куни бошланади. Лекин тўлиқ назоратни йўлга қўйиш эса 8 декабрь куни расмий Бағдод БМТга ўзининг оммавий қирғин қуроллари ҳақида ҳисобот бергандан сўнггина йўлга қўйилади. Келгуси йилнинг 21 февраль кунига бориб эса инспекторлар яқиний хулосани хавфсизлик кенгашига тақдим этадилар. Бугун Бағдодга келган гуруҳ вакиллари 25 ноябрғача ўзларининг қолган ҳамкасблари келиб фаолият бошлашлари учун шартит яратадилар. Агарда текширувлар чоғида Ироқ томони 1441-резоляция қоидаларини бузса, у

нида жойлашган коммуникацион марказ иттифоқ самолётлари томонидан бомбардимон қилинган ва натижада 7 киши ҳалок бўлиб, 4 киши жароҳатланган. Америкаликларнинг фикрича, бу операция Ироқ армиясининг патрул хизмати

ди. Уз навбатида бу фикрга муносабат билдирган Саддам Хусайн маъмурияти эса Вашингтон ва Лондон ҳаво кучларининг мамлакат жанубида ҳаракатланишларини халқаро ҳуқуқ нормаларига зид деб ҳисоблайди. Музокараларни бошлаб юборган Ханс Бликс ва БМТнинг бошқа вакиллари эса Ироқнинг АҚШ самолётларига ҳужумини 1441-резолюцияга риоя қилмаслик эмас деган фикрдалар.

Араб давлатлари лигасига қирувчи Сурия ва Миср президенти Башар Асад ва Хусни Мубораклар ҳам Ироқ муаммоси тинч йўл билан ҳал этилиши зарурлигини билдирганлар. Узаро учрашув чоғида икки давлат раҳбарлари Яқин Шарқда барқарорликни сақлаш учун ягона йўл резоляцияга амал қилиш эканлигини таъкидлаганлар.

Бухоро вилояти Қорақўл тумани Рустамов Аъзам номига олинган яқна тартибдаги тадбиркорлик юмалоқ муҳри ва бурнак тамғаси йўқолганлиги сабабли БЕКРОК ҚИЛИНАДИ.

Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети ректорати, касбаба уюшмаси қўмитаси ва ҳуқуқшунослик факультети жамоаси декан мовини, доцент Д.Аҳмедовга отаси Бердир АХМЕДОВнинг вафоти муносабати билан ҳамдардлик билдиради.

